

Izjava ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
scemstvo Din 40.— ncobvezne.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
šte. 161. — Telefon šte. 72.

Nočna redakcija: od 19. ure naprej v
Kraljovi ul., št. 51. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Uprava:

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 35.

Inseratni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 35.

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta,

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana
št. 11.345. — Praha čisto 78.180.

Wien Nr. 105.547.

Pavle Radić v avdijenci pri kralju

Nov triumf Narodnega bloka. — Radić je bil na dvoru poltretjo uro. — Konsternacija med davidovičevci in klerikalci. — Kompaktnost in solidarnost Narodnega bloka.

Ljubljana, 2. aprila.

Prvič je danes radićevski predstavnik prekoračil prag beogradskega dvora in stopil pred vladarja. Markanten je ta korak v evoluciji radićevstva in ne more ostati brez dovoljnih učinkov, še posebno zato ne, ker ni bil inauguriran kot gola formalnost. Pavle Radić je ostal v avdijenci poltretjo uro in s kraljem podrobno pretresal politične probleme v popolni zaupljivosti.

Vsekakor se ne da taliti, da so radićevci v Beogradu že precej dolgo s prepričevalno iskrenostjo želeli, da bi bili sprejeti na dvoru in da bi dobili živji kontakt z vladarjem. Toda neredna moledovanja, do katerih ni bilo sredi akutnih obravnavanih gotovo prišlo, bi bila ne samo neoportuna, temveč tudi nedostojna.

Ako je danes radićevci prvič govorili s kraljem, se ne sme pozabiti, da kralji ni prvič govoril z radićevcem. Sai več svet, kako triumfalen je bil prvi pohod takratnega regenta na Hrvaško in v Zagreb, kako prisrčno je nato vselej bil sprejet mladi vladar, kadar in kjerkoli se je pojavil med hrvatskim ljudstvom, kako prijazni so bili njegovi spontani pomenki s hrvatskimi seljaki. Kralji niti v dobi najhujše republikanske furije ni pokazal sence neoklonjenosti. Nikoli ni opustil prilike, da izkaže ljubezen do hrvatskega ljudstva, niso pa se mogle kar preko noči zbrisati pregrehe glavnih hrvatskih zablodnikov, kakor sta to z neskrupulozno navlnostjo in preračunljivim učenjavanjem hotelo aranžirati Ljuba Davidović in dr. Korošec lani takoj po pompozem prihodu radićevcev v Beograd. Stina Radić je po misli iz Moskve na svojih zborovanjih uganjal predrzne harlekinade z izjadi in prozornimi aluzijami, a Ljuba Davidović je v kraljevo vladno rival štiri prononciante in bahave Radićeve konservatorije, ter jih po vsej sili predstavil kralju. Tei absurdni Davidovičevi komediji in nodlim Radićevim orgizem je trebalo temeljito končati. Vlada Narodnega bloka je z energično roko pomedla pleve in smetje v kot, da pride zrnce na beli dan.

Izjava Pavleta Radića v Narodni skupščini je — brez rekrimincij za vse težke zablode tekem šestih let — podala Narodnemu bloku razveselivo soričevalo zmagovalne volje, radićevcem na legitimacijo lojalnosti, vradne navkušega naklonjenja.

Današnja avdijenca Pavleta Radića je manifestant dokaz vladarjevega zadovoljstva nad izreobrotnivjo radićevcev. Portae odntent — vra'a so odprta za vse velike težnje, k jih z veliko preudarnostjo in brigo za vladar države in načrta spremlja narod Hrva-tov, Srbov in Slovencev. Vsa nacionalna javnost pozdravlja dan: snili dogodek, ki je gotovo eden najbolj odločilnih in važnih v zgodovini Jugoslavije: saj na dale vsem nacionalnim optimizmom zadoščenje za njihovo vztrajnost, vsem pesimizmom pa novo pobudo in novo nado, da se bo od sedaj naprej kolo sreče in zadovoljstva v naši državi sukalo ugodnejše kot dosedaj.

Grafično delavstvo proti načrtu tiskovnega zakona

Zagreb, 2. aprila. n. Zveza grafičnih delavcev je sklicala v sporazumu z Jugoslovenskim novinarskim združenjem za nedeljo dopoldne javen shod, na katerem bo pretestirala proti vladnemu načrtu tiskovnega zakona. Hkrati se bo poslala tudi predstavka Narodni skupščini z zahtevjo, naj vladnega predloga ne sprejme, ker je zelo pomanjkljiv in ni dober ter nikakor ne odgovarja duhu časa. Zveza grafičnih delavcev je nadalje sklenila, da bodo enako postopale tudi niene podružnice po ostalih krajih države, kjer se bo v zvezi s sodinimi sekcijami novinarskega združenja protestiralo proti današnjemu načrtu tiskovnega zakona.

Zahvala predsednika Masaryka samostojnim demokratom

Beograd, 2. aprila. n. Samostojni demokrati ministri Pribičević, dr. Zerjav, dr. Lukinić ter poslanec dr. Budisavljević so sprejeli danes brzojavko od predsednika češkoslovaške republike Masaryka, v kateri so jim prisrčno zahvaljuje za njihovo čestitko k 75letnici.

Bolezen rumunskega kralja

Bukarešta, 2. aprila. (Avala.) Zdravstveno stanje rumunskega kralja se je znatno izboljšalo.

Beograd, 2. aprila. p. Današnji dan je izredno važen v razvoju političnih dogodkov, ker pomenja prav triumf politike Narodnega bloka, posebno pa politike samostojnih demokratov. Že pred enim tednom je Pavle Radić prošil pri dvornemu maršalu, naj bi ga kralj sprejel v avdijenci. Dobil je odgovor, naj se v tej stvari obrne do ministrskega predsednika, ki bo stavil kroni svoje predloge. Ko se je kralj povrnil iz Topole, je Pavle Radić zaprosil pri g. Pašiću za avdijenco. Predsednik vlade je pristal na prošnjo in predlagal kroni, naj ga sprejme v avdijenco.

Danes ob 6. uri popoldne je sprejel kralj Aleksander bivšega republikanca Pavla Radića v avdijenci, ki je trajala do pol 9. V vseh narodnih krogih smatrajo, da je s to avdijenco voditelja radićevskega kluba priznanje monarhije in dinastije Karagjorgjevičev dovršeno dejstvo.

Vest o novem činu državljanske vdanosti vladajočemu kralju s strani hrvatskega dela opozicije bo v vseh patriotskih krogih naše države izzvala simpatije in veliko zadovoljnost. Hkrati pomenja današnji dan popoln dokaz odkritosrčnosti sporazumne politike Pavla Radića in njegovih tovarišev. Javna tajnost je, da sta s prekretom položaja najbolj nezadovoljna g. Davidović in dr. Korošec. Dočim je Ljuba Davidović pripravljen umakniti se in s tem priznati popoln polom svoje politike, noče pomiriti dr. Korošec svojih razburjenih živcev in dokazuje z vsakim svojim karakom in vsako besedo, da je nezadovoljen z Radićevim Členos. Radićevci priznavajo, da je način postopanja, kako so klerikalci in davidovičevci nastopali pri razpravi, da bi jim bilo naravnost prav, ako bi bili radićevski mandati razveljavljeni in bi se

tako še nadalje kazali kot nekak' rešitelji države.

Fronta Narodnega bloka ostaja trdna in reči se more, da Narodni blok ni bil še nikoli tako solidaren in močan kot danes. S prozornim namenom širi opozicija vesti, da naj bi radićevci zamislili samostojne demokrate v vladi. Kdor pozna razmere, ve, da je taka izprememba nemogoča, tudi ako bi jo kdo želel, ker bi v vseh odločilnih krogih, posebno na pri pretežni večini radikalnega kluba našel takoj v začetku na najhujši odpor. Ves Narodni blok je soglasnega mnenja, da morajo iti radićevci z izpremenjeno fronto v lojalno opozicijo in dokazati, da tudi njihovi voliči odobravajo izjave svojih voditeljev. Skupni nastop radikalov in samostojnih demokratov se je pokazal kot faktor ki je izza novembra lanskega leta napravil tako velike uspehe državi, da se lahko računa, da od leta 1918. ni imela državna politika takega uspeha v naši povečani domovini kot sedaj z uspehom politike Narodnega bloka.

VTIS AVDIJENCE.

Beograd, 2. aprila p. Za današnje avdijenco voditelja radićevskega poslanskega kluba Pavla Radića, je vladalo izredno veliko zanimanje. Po avdijenci, ki je trajala dve uri in pol, je podal Pavle Radić skupni novinarjev v hotelu Petrograd izjavo, da je izredno zadovoljen z avdijenco, ki je bila zelo informativna. Podrobnosti ni hotel povedati.

Najbolj značilno je, da so z avdijenco Pavla Radića odkrito nezadovoljni njegovi prijatelji v bloku seljaške demokracije. Pričakovali so, da pride po avdijenci k nim v Narodno skupščino in jim poda obširno poročilo o dogodkih na dvoru, Pavle Radić pa je odšel naravnost v svoj hotel, Davidovičevci in klerikalci se strašno jeze nanj, ker je delal proti njihovi volji.

Pred rekonstrukcijo vlade

Sporazum med voditelji Narodnega bloka. — V soboto nova vlada. — Razdor in razkroj v opozicijskem bloku. — Klerikalci razočarani nad radićevci.

Beograd, 2. aprila. r. Formalna demisijska vlada se izvrši v soboto, kakor to potrjuje vsi politični krogi. Volina vlada Narodnega bloka jo je doslej odlagala radi konstituiranja Narodne skupščine in skupščinskih odborov, posebno pa radi proračunskih dvanalstih, kar bi se vse to ne moglo pravočasno urediti, ako bi se formalna kriza vlade prej začela. Tako se je vzdržal povsem normalen politični tok in vlada pristopa k oživitvi svojega socialno-ekonomskega delovnega programa. Tekom teh dveh dni, do sobote, bo g. Pašić še naprej konferiral o sestavi nove vladne liste ter rešil vprašanje poslovanja kabineta Narodnega bloka. Do sobote naj bi bila lista nove vlade gotova. Ukaz o njenem imenovanju bo kralju predložen v podpis takoj po formalni demisiji. Tekom današnjega dopoldneva je Pašić konferiral tudi s predsednikom večlikacijskega odbora dr. Srškićem.

Radićevci so izrazili željo, naj bi anketni odbor čimprej dovršil svoje delo. Podoba pa je, da anketni odbor svoje delo ne bo mogel pričeti prej nego po velikonočnih praznikih. Poleg tega radićevce vrolo interesira usoda Stefana Radića. Pavle Radić pri vladnih krogih forsira, da bi se čimprej završila sodna preiskava in zaključil proces. Opažati pa je, da nekateri člani hrvatskega seljaškega kluba ni jim bilo ne žele tako naglice, temveč bi jim bilo kar po volji, ako bi Stefan Radić še nekaj časa ostal izoliran.

Širši odbor opozicijskega bloka je danes dopoldne imel sejo, po kateri je bil publiciran kratak komunik. Radićevci so na tej seji pokazali Davidoviču svoje nezadovoljstvo radi njegovega zadržanja v poslednjih

dneh. Predbacivali so mu, da ni ničesar storil v njihovo podporo in da je pokazal svojo nesposobnost za vodstvo resnejših političnih akcij. Nasprotno pa radićevci priznavajo, da jim je Kosta Timotijević, katerega so smatrali za svojega protivnika, s svojim govorom največ pomagal ter jim olajšal situacijo, da je njihova izjava v novem kurzu bila sprejeta topleje in simpatično. Med davidovičevci samimi vlada ogromno nezadovoljstvo proti šefu Ljubi Davidoviču in govori se celo, da v doglednem času nastanejo velike izpremembe v vodstvu demokratske stranke. Ni izključeno da bo Davidović moral odložit načelno, nakar bi se kot najresnejši kandidat upošteval Kosta Timotijević.

Opaža se tudi veliko nezadovoljstvo, ki ga klerikalci gojijo napram radićevcem. Ne le da je radićevska izjava klerikalcem povzročila več načrte — klerikalci so ipak pričakovali, da bodo mandati Radićeve stranke razveljavljeni, nakar bi se klerikalci plasirali med radićevskimi voliči na Stajerskem. Enako so pričakovali tudi davidovičevci, ki so se nameravali plasirati na Hrvaškem. Vse te njihove nade so uničene s sedanjo taktiko Narodnega bloka, zato je njihov sedanji gnev razumljiv. Na današnji seji, ki je trajala od 10. do 12. so se vsa ta nesoglasja pojavljala v precej ostrih formah, ki pa so jih hoteli prikriti s komunikacijem, v katerem napadajo vlado, da ni ničesar pripravila za svoj delovni program. Ta izpad je neupravičen, ker bo vlada na eni prvih sej Narodne skupščine nastopila s svojo deklaracijo o delovnem programu.

Dijaški štrajki v Franciji

Pariz, 2. aprila. s. Protest pravne fakultete Sorbonne proti odpustitvi dekana je podpisan od 42 profesorjev te fakultete. Približno 4000 dijakov je večer izročilo dekano simpatijsko adresno. Večera so tudi sluhatelji gospodarske in tehnične visoke šole ter visoke šole za glasbo sklenili pričeti dvodnevno protestno stavko. Tudi v Strasbourgu in v Reimsu so se večer vršile demonstracije proti odpustitvi dekana pariške juristične fakultete.

Imunitetna afera poslanca Kukanovića

Beograd, 2. aprila. p. Popoldne je imel sejo imunitetni odbor, ki je razpravljal o zadevi zemljoradniškega poslanca Cefe Kukanovića, ki sedi v zaporu v Bihaću. Odbor je sklenil zahtevati od sodišča spise, nakar bo sklepal o nadaljni usodi tega poslanca.

Mednarodni geografski kongres

Kairo, 2. aprila. s. Kralj Fuad je večer svečano otvoril v Kairu mednarodni geografski kongres.

Važna seja ministrskega sveta

Obsežen in širokopotezen delovni program vlade. — Priprava zakonskih načrtov o izenačenju davkov, o poljedelskih in obrtniških kreditih ter o šolstvu. — Oblastne volitve meseca junija.

Beograd, 2. aprila. p. Ob 5. popoldne se je pričela seja ministrskega sveta, ki je trajala do pol 9. Ministrski predsednik Pašić je najprej poročal o delovnem programu kabineta v Narodni skupščini. Poročal je, da se zakonodajni odbor, v katerem zastopa vlado minister Gjujičić, bavi sedaj s tiskovnim in stanovanjskim zakonom. Pojedini ministri so nato podali ekspozicije o načrtih zakonov, ki se pripravljajo v njihovih resortih in posebno o onih, ki pridejo v doglednem času pred zbornico. Finančni minister je poročal, da je že zbrana potrebna tvarina za zakona o izenačenju direktnih davkov in o izenačenju davčne uprave. Minister ura, da bosta oba zakonska predloga orisla pred parlament že maja ali začetkom junija, tako da jih bo zakonodajni odbor proučil čez poletje in da prišle v jesenskem zasedanju pred plerum zbornice.

Minister za poljedelstvo je predložil vladi dva načrta zakona o poljedelskih kreditih. Ena varianta predvideva ustanovitev državne poljedelske banke, ki naj bi imela podružnice v vseh oblastih in okrajih, druga pa, ki se osnujejo zadruge, zvezane z lokalnimi kreditnimi združenji, ki naj bi imela svojo centralo v Beogradu. Ministrski svet se bo s tema dvema zakonskima predlogoma bavil že na svoji jutrišnji seji, da ju more poljedelski minister takoj predložiti Narodni skupščini. Tendenca zakona je v tem, da se iz rednih budžetnih dotacij, vlog raznih državnih zavodov, dohodkov razredne

loterije, hipotekarne banke in Narodne banke ustvari za poljedelske kredite kapital pol milijarde dinarjev, ki naj bi se dal z obrestmi po potrebi kmetom na razpolago za dvigovanje produkcije.

Notranji minister Maksimović je poročal o volitvah v oblastne skupščine, ki se bodo vršile meseca junija. Na prvi svojih prihodnjih sej bo vlada razpravljala, kdaj naj se razpišejo te volitve. Minister za notranje posle je dobil nalogo, naj predloži nov zakon o občinah.

Minister za trgovino in industrijo ima predvsem predložiti vladi že sestavljeni zakonski načrt o obrtniških kreditih in zakon o obrtnikih. Prosvetni minister bo v najkrajšem času predložil kabinetu zakonsko osnutko o ljudskih, srednjih in visokih šolah, minister za socialno politiko pa zakon o invalidih.

Beograd, 2. aprila. p. Opoldne sta imela načelnika Narodnega bloka Pašić in Pribičević dalje posvetovanje o določitvi delovnega programa vlade in o rekonstrukciji kabineta. Dosežen je med njima popoln sporazum. Rekonstrukcija vlade se izvede že v soboto. Kabinet poda formalno ostavko, nakar se takoj imenuje in zapriše nova vlada. Popoldne je imel sejo klub samostojnih demokratskih poslancev, na kateri je podal predsednik, minister Pribičević izbrano poročilo o konferenci z g. Pašićem glede rekonstrukcije vlade in delovnega programa. Poslanci so vzeli poročilo na znanje, vendar pa po seji niso hoteli dati nikakih izjav. Vsi so bili izredno zadovoljni.

Nova revolucija v Albaniji

Pristaši Fan Noličevega režima so zanetili v severni Albaniji upor proti današnji vladi. — Velika eksplozija v Skadru. — Nemiri že udušeni.

Beograd, 2. aprila. p. V Severni Albaniji se je pojavil upor zoper novo vlado Ahmeda bega Zoga. Upor je, kakor vse kaže, že udušen. Iz Podgorice javljajo, da so vstali Binaz Kulla s sinom, poveljnik miriditskih orožnikov Nik Djelos in kakih deset pristajev prejšnje vlade Fan Noliča zaprosili jugoslovenska oblastva, da bi se sručili pred nasledovalci zateči na naše ozemlje.

V Skadru se je pribežila v carinarnici strašna eksplozija, ki so jo, kakor se je dognalo, povzročili nasprotniki današnjega režima v Albaniji. Več kilometrov naokoli so popokale vse šipe in je bilo razbitih zelo mnogo streh. Skoda se čeni na več milijonov dinarjev. V Skadru je proglašeno obsevano stanje. Preki sod je obsodil več protirevolucionarjev na smrt. Kazen je bila na dveh že izvršena.

Francoski pogoji za razpravo o nemškem garancijskem predlogu

Med Anglijo in Nemčijo se momentano ne vrše nikaka pogajanja. — Francija se hoče pogajati z Nemčijo, čim da ta iskrene izjave o vseh akutnih problemih.

London, 2. aprila. s. »Times« javljajo, da se ne vršijo momentano med Anglijo in Nemčijo nobena pogajanja glede varstvenega vprašanja, ker je bilo od nemške strani po govoru Chamberlaina v spodnji zbornici podano zagotovilo, da si je nemška vlada osvojila Chamberlainovo interpretacijo glede nemških predlogov.

Pariški poročevalec »Timesa« trdi, da bo francoska vlada nadaljevala pogajanja o nemških predlogih tedaj, ko bo Nemčija zadovoljivo odgovorila na nastopna vprašanja:

1.) Kaj namerava Nemčija ukreniti glede Zveze narodov? Ali je pripravljena, ako bo pripuščena v Zvezo narodov, prevzeti vse

bozadevne obveznosti, ki so zvezanc s članstvom?

2.) Kako namerava Nemčija nastopati glede svojih vzhodnih meja.

3.) Ali je Nemčija še vedno namenjena izvršiti priklonitev Avstrije.

4.) Nemčija je v spomenici od 24. febr. izjavila, da je pripravljena upoštevati francosko mejo. Kaj namerava Nemčija ukreniti glede bolgarske in italijanske meje. Kar se tiče vzhodne meje, mora Nemčija uvideti, da ne more nobeno razsodišče spremeniti določb versajske mirovne pogodbe, po kateri se more nemško-poljska meja izpremeniti le s privoljenjem Poljske.

Mussolini umaknil armadno reformo

Rim, 2. aprila. (Avala.) Mussolini je na današnji seji senata umaknil vojno predlogo. Imel je kratek govor, v katerem je skržal braniti vojnega ministra. V parlamentu se meni, da je stališče vojnega ministra omajano.

Pogajanja v weimarski koaliciji

Berlin, 2. aprila. (Avala.) Predsedstva centroma, demokratov in socialnih demokratov so se danes ločeno posvetovala glede postavitve skupnega kandidata teh treh strank za drugo volitev državnega predsednika. Pri svojih današnjih interfrakcijskih razgovorih so zastopniki teh strank sporočili le sklepe, ki so jih storila predsedstva strank. Pogajanja se bodo nadaljevala v petek in se bodo kakor izgleda ugodno končala.

Höpker-Aschoff odklonil izvolitev

Berlin, 2. aprila. (Avala.) Na današnji seji pruskega deželnega zbora je predsednik prečital pismo novoizvoljenega ministrskega predsednika Höpker-Aschoff, v katerem ta naznanja, da ne sprejme izvolitve.

Bolgarski vojuni

Beograd, 2. aprila. n. Pomočnik rumunskega ministra Marković je posetil danes no-

tranjega ministra Maksimovića v stvari prijetih bolgarskih letalcev. Čeprav se je izkazalo, da gre v resnici za vojune, so bili letalci izpuščeni. Danes so jih odpeljali na obmejno postajo Caribrod, od koder so vrnejo na Bolgarako.

Iz madžarskega parlamenta

Budimpešta, 2. aprila. s. Vse v opoziciji zastopane stranke razen socialnih demokratov so sklenile spremeniti svoje stališče ter se zopet udeleževati posvetovanja v parlamentu. Zdi se, da je s tem opozicijski blok razpadel. Pogajanja o volilni reformi ob udeležbi meštanske opozicije so bodo v kratkem pričela.

Propagandna vožnja ruskega brodovja

Kiel, 2. aprila. s. Sovjetsko vojno brodovje je namerava maja meseca posetiti pristanišča ob Vzhodnem morju. Namen tega obiska je, da se obnovijo odnosi do dotičnih držav. Rusko brodovje se bo ustavilo tudi v Kielu.

Zalostni pojavi v Zagrebu

Zagreb, 2. aprila. n. Danes so se pripetili v Zagrebu kar trije poskusi samomora mladih deklet v starosti 17, 18. in 19. let. Vse so se hotele usmrtiti iz nesrečne ljubezni. Ena je izpila stekleničico lizola, druga pa strap za pokončavanje miši. Tretja se je vrgla v Maksimirsko jezero, pa so jo pravočasno rešili. Vse tri so izven nevarnosti.

Radičev preokret

Vse inozemsko časopisje posveča izpremembi v našem notranjem političnem življenju veliko pozornost. Zlasti dunajski in praški časopisi: o polni zanimih izjavah, v katerih naglašajo, da slavi Narodni blok svojo največjo zmago.

Interesantna so tudi izjavljanja, ki jih prinaša graška »Tagespost«. V daljšem uvodnem članku se z ozirom na deklaracijo Radičeve stranke v Narodni skupščini naglašajo:

«Težka kriza, ki je grozila jugoslovenski državi, je bila v zadnjem trenutku odstranjena. Na črjav račun? Nedvomno na račun Radičeve stranke. Pašič je dosegel veliko zmago in Radiča s svojo politiko »trde roke« prisilil k popolni kapitulaciji. Pribečević triumfirala. Njegova teorija, da se more Radiča spraviti na pravo pot le z energičnimi ukrepi, se je popolnoma obnesla. Z zadovoljstvom ugotavlja vse vladno časopisje Jugoslavije, da je Radič brezpogojno kapituliral in se popolnoma odpovedal svoji dosedanji politiki. Vlada je lahko po vsej pravici zadovoljna s svojim uspehom. S to izjavo Radičeve stranke pa je prišla ozončila v zelo neprijeten položaj. Voditelji opozicijskega bloka gg. Davidović, Korošec in Spaho so takoj podali izjavo svojega nezadovoljstva nad najnovjšimi političnimi dogodki. Toda ne pomagajo nobeno jadikovanje, odločitev je padla v korist vladne večine. Evolucija notranjega življenja v Jugoslaviji se bo mirno nadaljevala.»

Tako piše nemški list o naših razmerah, seveda naši klerikalci pa še naprej farbarjo svoje ljudi o popolnem umiku vlade. Rečejo tisti, ki jim verjame, Zopet prihaja do veljave načelo velikega slovenskega novinarja Havlička, ki je izrekel nad klerikalno politiko obsodbo z besedami: »Nič jim ne verujete, nič jim ne dajte.»

Politični brodolom dr. Korošca

Mrka izjava klerikalnega šefa dr. Korošca o preokretu radičevcev in avtonomistični trglovljivosti naših klerikalcev je tudi glavnemu radikalnemu organu »Samoupravi« dala povod za podrobno analizo, katero prinaša na uvodnem mestu pod glavnim naslovom in ki jo v ilustracijo radikalnega oficijelnega mnenja o dr. Korošču in njegovi politiki povzemamo v nastopnem:

Po vsem pravilna in razumna gesta politične skupine, v kateri imo na sta govorila Pavle Radič in dr. Superina, je težko pogodila vse protivnike naše državne in narodne edinstva. Med političnimi skupinami v državi pa so vsekakor najožbutejše zadeti slovenski klerikalci. Njihov šef doktor Korošec v rodoljubnem obratu HSS na desno povsem naravno vidi, da se mu je porušila papirnata stavba ki jo je gradil s pravo mravljijsko potrpežljivostjo in vztrajnostjo, koristeč se na debelo z neslogo Hrvatov in Srbov. Dr. Korošec je ljut, tako ljut, da je navzlic vsej svoji pritaženosti dal iz svojih jezi v posebnem intervjuu, radi katerega se bo pač še moral kesati. Kakor razvidno iz dr. Koroščeve izjave, ga je gesta Pavleta Radiča in dr. Superine docela spravila iz ravnotežja. To njegovo neuravnovesjenost je treba podvreči mali analizi.

Da se z gesto Pavleta Radiča in dr. Superine politična situacija za naprepe in načrte dr. Korošca ni obrnila na bolje, temveč postala mračnejša, to dr. Korošču radi verjamemo. Za ves ostali pošten in pametni svet je stvar obratna. Nadaljnji tok političnih dogodkov bo nedvomno o tem prepričal tudi dr. Korošca. O tej stvari torej niti ni vredno se sedaj pripraviti z žalostnim naslednikom dr. Janeza Ev. Kreka.

Za radikalno stranko se vsekakor mora smatrati kot črna nesreča, ako v njeno iskrenost ne verjame tako »iskren« politik kakor je imenovani šef slovenskih klerikalcev. Vendar se bo ona vsaj za sedaj tešila s prepričanem, da bo čas in nadaljnji razvoj dogodkov v prah zdrobil dr. Koroščevo pesimistično prepričanje. Druga utcha da radikalni stranki resnično tudi ni potreba.

Da slovenski klerikalci niso zadovoljni z izjavami, ki so padle s hrvatske strani — to prav radi verjamemo. Toda, da bi bili tudi svobodnoimni in nacionalno zavedni Slovenci nezadovoljni s temi izjavami — to naj svobodno verjame dr. Korošec, ako more.

Verjamemo tudi, da slovenski klerikalci ostanejo zvesti svoji avtonomiji, odnosno Marinkovičevi samoupravi, v kateri vidijo možnost za večno vladavino klerikalizma. Da pa ta zvestoba klerikalizmu ne more biti politični ideal niti enega inteligentnega, bistrega in zavednega sina našega troimenega naroda, o tem smo enako prepričani. V tem pogledu mi in Hrvati nismo imeli različnih mnenj niti tedaj, ko smo bili najhujše razdvojeni v osnovnih državnih vprašanih. Danes se v tej stvari absolutno strinjamo.

Verovanje dr. Korošca, da so Slovenci poseben narod, predstavlja popolno in strašno negacijo političnega prepričanja njegovega velikega učitelja, pokojnega dr. Kreka. Pieteta slovenskega dela našega troimenega naroda naj zavoljo spomina velikega slovenskega politika in gorečega rodolubnega zahteva od gospoda Korošca obračun za njegovo kratkovidno in grdo politično konverzijo. Glede možnosti, da si Slovenci v tej državi zasigurajo svoj nacionalni in kulturni razvoj, pa lahko

dr. Korošču stavimo nastopna vprašanja:

Katera ustanova v tej današnji naši državi v kateremkoli pogledu ovira nacionalni razvoj slovenskega dela našega naroda? Ali je kdajkoli slovenski del našega rodu imel več narodnih šol kakor jih ima danes? Mar je slovenska univerza v Ljubljani vira nacionalnega in kulturnega razvoja slovenskega plemena? Mar sedanjí gospodarski polet in napredek Slovenije v tej naši državi ni v mnogem rezultatu in plod ujedinjenja s Srbi in Hrvatji? Ali je dr. Korošec pri svojem verovanju, da so Slovenci poseben narod, kdaj le pomislil kakor je pokoln dr. Krek stalno in resno razmišljal, kakšna bi bila politična bodočnost Slovencev, ako bi se oddvojili v posebno nacionalno celoto?!

Na vsa ta vprašanja dr. Korošec ne bo odgovoril, ker je osebno velik grešnik napram zadevam, obseženim v teh vprašanih. Zastavili na si bodo ta vprašanja ter si na nje tudi ložično in objektivno odgovorili vsi razumni in narodno-zavedni Slovenci. Mi Srbi ter z nami vsi zavedni in bistri Hrvati pa se bomo vsestransko potrudili, da jih prepričamo: da bodočnost, sreča in svoboda Slovencev ne more biti obsežena v koncepciji klerikalizma, temveč v intimni zajednici s hrvatskimi in srbskimi brati.

Pred Beneševim posetom v Varšavi

Tekom aprila posetil dr. Beneš Varšavo. Poroča se, da se ob tej priliki podpisuje trgovska pogodba med Poljsko in Češkoslovaško, hkrati pa se naglašja, da bo imel politični poset nedvomno pomen tudi z ozirom na znane nemške enunciacije glede garancijskega pakta, glede poljsko-nemških meja.

Naglasili smo že ponovno, da večje skupni interesi napram Nemčiji vse slovenske države, ki mejijo na nemško ozemlje. Poset Benešev v Varšavi zgovorno potrjuje to naziranje saj je nedvomno, da je baš razmerje do Nemčije glavni motiv, ki sili Poljsko in Češkoslovaško na skupno delo.

Kaj so nemški cilji napram vzhodu, je dovolj znano. Da se še bolj očito pokaže razpoloženje današnje Nemčije v tem pogledu, naj navedemo samo en primer, ki pa je izredno instruktiven. Tj. pred volitvami predsednika je imel Hellpach, kandidat demokratske stranke, ki je, kar naj bo osebno naglašeno, najmanj šovinistično razpoložena nemška stranka v Nemčiji, velik političen govor, v katerem je navajal, kot cilje nemške vnanje politike: pridobitev ozemlja ob dolnji Visli. pridobitev predela ob gornji Odrji in pa združitve vseh Nemcev v eni državi, kar pomeni pač priključitev Avstrije. Ako navaja to kot vnanjepolitični program demokratske stranke, kake so šele težnje ostalih strank, ki so znane po svojem šovinizmu. Vzpričo tega ne mora biti za Češkoslovaško nikakega dvoma, da je zanio edino možna skupna politika s Francijo in Poljsko. In to ne le radi Avstrije, katere priključitev v Nemčija bi Češkoslovaško obdala v nemškimi obročem od treh strani. Tudi v vprašanju gornje Slezije, ki pomeni kardinalno točko nemških zahtev, ne more Češkoslovaška ostati povsem nevtrajna. Prvič se nahaja ta predel v neni neposredni bližini, in drugič se ne sme prezreti, da je Poljska mogla razmeroma hitro preboleti izgubo vzhodne Slezije z ostravsko-karvinskimi rudniki, ker je dobila sijajno nadomestilo s premogovniki v gornji Sleziji. Izguba gornje Slezije bi nedvomno obrnila poljske pozornost zopet na karvinsko ozemlje. Naposled pa ima Češkoslovaška nemško prebivalstvo v obsejnem predelu svoje države in vsakršen uspeh nemških revandikacij napram Poljski bi moral imeti hujšo za posledico ovrženje nemških teženj na škodo Češkoslovaške.

Je tedaj dovolj razlogov, da sodeluje Češkoslovaška v skupni politiki z ostalimi sosedi Nemčije, osebno s Poljsko. Kaže se, da so imeli prav eni ki so trdili, da lo tem bolj napredovalo zblizanje med češko in poljsko politiko, čim opasnejša bo postajala Nemčija Benešev poset v Varšavi potrjuje to v polni meri.

Nov položaj na Pruskem

(Pred razpustom deželnega zbora)

Berlin, 31. marca.

Poraz komunistov pri volitvah državnega predsednika bo imel dalekosežne posledice za politični položaj v celi Nemčiji, kar se bo najprej čutilo v največji zvezni državi, Prusiji. Kot je znano, so komunisti zadnje mesece neprestano nastopali kot zavezniki skrajne reakcije, nemških nacionalcev in ljudske stranke. Le radi te čudovite komunistične taktike, ki tira celo Nemčijo v naročje Viljemovih orod, ni mogla demokratična weimarska koalicija cele 3 mesece postaviti na noge trdne, republikanske vlade, ki bi imela v zbornici večino.

Najprej se poskusil srečo socialni demokrat Otto Braun. Toda komunisti, ki smatralo po neki zelo originalni loiki socialiste za »zadnje četo kapitalizma proti proletarski revoluciji«, so mu skupno z nacionalci izglasovali nezaupnico. Tudi vodja centruma doktor Marx ni našel milosti v njihovih očeh. Tudi napram njegovim poskusom se je obdržala opozicijska koalicija skrajne levice s skrajno desnico. Končno je dr. Marx, ki je kandidiral za državnega

predsednika, podal ostavko na predsedstvo pruskega kabineta.

Desne stranke so v zvezi s komunisti delate na razpust zbornice in razpis novih volitev, ker so upale z izrabo korupcijskih afer proti socialistom in centrumu in na podlagi uspehov doktor Luthrove vlade v notranji in zunanji politiki napredovati pri novih volitvah in polastiti se krmila Prusije.

28. marec je prinesel veliko razočaranje za blok obeh ekstremov. Desničarski predsedniški kandidat dr. Jarres ni dosegel pričakovane zmage. Stranke weimarske koalicije imajo v celotni državi relativno, v Prusiji pa celo absolutno večino. Trije kandidati weimarske koalicije (Braun, dr. Marx in doktor Hellpach) so dobili na Pruskem skupno 9 milijonov glasov, dočim je celokupna desnica od dr. Jarresa do Ludendorffa in dr. Helda (na Pruskem je mnogo volilcev glasovalo za predsednika bavarske vlade!), spravila skupa le 6.900.000 glasov. Komunistični zavzniki so jih dobili le dva milijona. Če bi se istočasno z volitvami državnega predsednika vršile tudi volitve za pruski deželni zbor, bi koalicija socialistnih demokratov, centruma in demokratov dosegla kakih 18 mandatov večine nad celokupno opozicijo. S tem bi učila Prusija delazmožen parlament in trdno, demokratično vlado.

Izid predsedniških volitev je onemogla stranke weimarske koalicije. Mesto nacionalcev in komunistov sedaj one sili na razpust zbornice. Zato je pričakovati, da bo novoizvoljeni pruski ministrski predsednik, demokrat Höpker-Aschhoff po sestavi vlade izrazil pri prvi priložnosti svetočasn »redlog nacionalcev, da se zbornica razpusti in razpisal nove volitve.

Pruske deželnozbornske volitve se bodo predvidoma vršile v začetku maja, kmalu po drug volitvi predsednika republike. Če dobi Nemčija demokratičnega predsednika, se mora z vso gotovostjo pričakovati zmaga weimarske koalicije tudi pri pruskih volitvah. Desničarski državni predsednik pa bi bil oznanilo reakcionarne ere v Prusiji, ki je bila doslej glavna trdnjava demokratične republike.

Unati je, da bo prodira potreba skupnega nastopa pri vseh treh strankah weimarske koalicije, vsaj čuti vso usodolnost sedanje trenutka glasilo socialne demokratije »Vorwärts«, ko piše: »Od izida bitke za državno predsedništvo je odvisna usoda nemške republike.«

Politične beležke

+ Škofov list trdovratno laže, ne sicer več tako kot pred nekaj dnevi, pač pa tako kot Janežec, ki je pred mostom »videj« psaj velikega kakor vol. Včeraj se je »Slovenec« že močno umaknil, dasi še vedno pogreva laž, da je dalo tamištvu JDS v Ljubljani pred volitvami natistični letak (s podpisom kardinala Gasparrija), da ga razširi po vsej deželi. Zanimivo je, da dosedaj »Slovenec« še ni poslal niti po eno nagrado 10.000 Din, ki smo mu jo ponudili. Lažnivi kliukec se je vjel, kakor Hohmiec! — Povedali smo že, da bi mi letaka ne tačili, ako bi ga tamištvu ali kdorkoli od JDS tiskal in širil, ker se hojimo ne napezja in ne kardinalov. Tem manj bi se nam bilo treba sramovati letaka, ki bi bil — kakor navaja »Slovenec« — naperjen proti politikujoči duhovščini. Če sme škof odrediti, da naj se za volitve izpostavlja sv. Rečne telo in če sme duhovščina porabljati vero in cerkev v volilne svrhe, lahko vsak katoličan nameni z isto moralno pravico apelira na ljudsko zabitost; z istimi sredstvi, zlasti ker letak ne vsebuje ničesar, kar bi napež ne bil res že duhovnikom naročil. Poudarjali smo že, da letak, ki ga »Slovenec« podtika JDS, nikdar ni bil tiskan in ga tudi tamištvu, niti kdo drugi ni širil v volilne svrhe JDS. Cela zadeva je velika klerikalna lumparja, uprizorjena zato, da so lažje žuniki in kanlani po celi deželi 8. februarja na ukaz iz škofijske palače pridigovali »proti letaku kardinala Gasparrija«. Tudi letakov seveda nikjer ni bilo videti in pridigarji se so blamirali pred verniki. Sedaj skuša »Slovenec« to pridizersko laž in blamažo popraviti s tem, da pogreva laž o Gasparrijem letaku, kakor staro kisle zelle.

+ Stari klopotec dr. Korošca. Včerajšnji Slovenec se je na široko razpisal pod naslovom »Velikonočni prihod dr. Zerjava«. Članek ima le to nalogo, da bi pred pristajši SLS z demagogijo prekril stare klopotce g. dr. Korošca. Šest let unganjajo klerikalni tigri v Beogradu rajbolj brezvestno politiko, s katero so povzročili Sloveniji stotmilionske škode. Šest let se izdajajo poslanci SLS za predstavitelje Slovencev, a ves ta čas se niso niti na manjši brigali za gospodarska in socialna vprašanja niti za ona, ki se tičejo Slovenije. Samo prazno slamo federalističnih in avtonomističnih gesel so mlatili, za svojo brezglavost, brezvestnost in lenobo pa še vlekli naravno diet. Niti toliko ni slovensko ljudstvo imelo od njihovega poslančevanja kolikor je moralo plačati davkov za njihove dnevnice. Sedaj se na postavljajo klerikalci na komodno stališče in menda celo zahtevajo, da naj bi dr. Zerjav, ki se noč in dan trudi, da bi popravil vsaj nekaj klerikalnih grehov v korist Slovencev, delal čudeže tudi za klerikalne volitve. Dr. Koroščevo klopotce bodo morali že klerikalci sami zavžiti, ali pa se še pravočasno spametovati in zapustiti SLS. Če bralci škofovega lista verjamejo, da se da čez noč od klerikalnih tigrov čisto zavoženo politiko popraviti, pa naj verjamejo. Mi smo jim pred volitvami opetovano svetovali, da naj dajo glasove mestu dr. Korošču dr. Zerjavu, ako hočejo, da se bodo razmere hitreje poboljšale. Nas niso hoteli poslušati, sedaj naj se pa pri dr. Korošču pritožijo, ako ču kaj ni prav. Kadar bodo imeli slovenski demokrati v skupščini 20 poslancev, ali pa vsaj 10, potem šele bodo oni nosili za razmere v Sloveniji vso odgovornost. Sedaj ko so Slovenci dali le dva mandata »Zerjavovcem«, pa so lahko zadovoljni. Če vsaj to dosežeta, kar dosežeta. Vsekako je to neprijetno več, kot pa to, kar stori za slovensko ljudstvo 19 klerikalnih poslancev. Resnica je, da en dr. Zerjav pomeni neprimerno več kot vsi poslanci SLS skupaj!

+ Dr. Gosarjev govor karakterizira radikalna »Samouprava«, ne da bi se količjak podrobneje spuščala v Gosarjeve modrosti, z nastopnimi besedami: Dr. Gosar je v imenu Koroščevega kluba še enkrat podčrtal, da slovenski klerikalci niso zadovoljni s preokretom Radičeve skupine. Dr. Gosar je govoril povsem v duhu dr. Koroščeve izjave, podane neposredno po govoru Pavleta Radiča, in poudarjajoče, da slovenski klerikalci še nadalje ostanejo pri svojem programu posebnega slovenskega naroda. Eno stvar se danes more smatrati sigurna, in sicer: da so slovenski klerikalci s svojo sretno izro nesporazuma (med Srbi in Hrvat) doživeli krah. Kajti prvi korak k urejevanju naših notranjih razmer, korak, ki ho po našem upanju dovedel do istinitega bratskega srbsko-hrvatskega sporazuma, ta korak so slovenski klerikalci sprejeli z ogorčenjem. Ta nojav je vsekakor značilen in simpatičen. Povzročil ho, da ho v bodoče posvečena večja pozornost politiki in delanem doktorja Korošca in njegovih prijateljev.

+ Za sliho po volji je klerikalcem zaledničar dr. Lorković, ki je s svojim govorom skušal nekako retuširati izjavo Pavleta Radiča, a je s tem le svoje izledničarsko krilo, ki je po Radičevi zaledniščini zlezlo v parlament, prelžil na levoico. Klerikalcem imponira, da je dr. Lorković premlel zopet nekaj domorodnih fraz o republikanstvu, o »sporazumu« in »kompaktnosti« opozicijskega bloka. Klerikalce veseli, da je dr. Lorković ta svoja izjavljanja »popolnoma navezal na polnomanje dra Karagorčevićev. To je hotel Svetozar Pribičević. Priznava vidovdansko ustavo. I to je hotel Svetozar Pribičević. Priznava narodno in državno edinstvo. I to je hotel Svetozar Pribičević. Priznava se celo za Jugoslovena. Tudi to je hotel Svetozar Pribičević, a vsega tega vse do 27. marca ti hotela HRSS. Ona ni hotela niti monarhije, niti dinastije Karagorčevićev, temveč je bila demonstrativno republikanska. Za to je tisoč dokazov. Ni praznovala vidovdanske ustave. Ni hotela prekiniti zvez s komunistično sejnško internacionalno, temveč so vsi njeni forumi, v kolikor so prišli do besede, uprav odobraval pristop k seljski internacionali. Državno in narodno edinstvo so bila vprašanja, ob katero so se radičevci najhujše obregali. Jugoslovenstvo so celo proglasili za vražjo izmišljotino. A zdaj vse protivno, vse tako, kakor je hotel Svetozar Pribičević. Čitava je torej kapitulacija in čigav triumf?

+ Kako stina Radič klasificira mirovotvorce in zaledničarje. V posebnih izdaji »Hrvata« (ki vsako sredo nadomestuje »Slobodni dom«) proglašuje stina Radič — ker nedvomno so »takšne stvari izpod njegovega peresa — svoje seljske poslance za »duševne gorostase« in jih skoro izživljalno povzdiguje nad za jedničarje, katere med vrstami naravnost bagatelizira. O Trumbiču pravi: »Govor dr. Trumbiča v verifikacijskem odboru je imel velik moralen pomen in je izzval močan političen dojem, toda praktičnega uspeha ni imel nikakega! O Bazali navaja »samo to: »v zgodovini ostane zapisano, kako je dr. Bazala na gluh in drzen izzval razleči narodno skupščino na vladne poslance in narodne zastopnike, in kako se je del radikalna na to tako izpozabil, da je izzval grd in sramoten pretep« Torej se dr. Bazali pretep zaniše kot »zsluga v zgodovino. Dr. Polić je malo resneje počaščen tako-le: »Takšen mir in takšno znanje, takšna prirodna enostavnost in sigurnost, ki se ne »koraj« s fizično močjo, temveč se neodoljivo kaže iz vsake besede — vse to čela Poličev govor globok kakor morje. Toda vse to ni nič pomagalo!... Zaledničarji brez efekta! Vse drugače je bil zapisano o seljskih poslancih: njihov efekt je bil takšen: »Ko so govorili hrvatski seljaki, je vladala tišina, kakor nikoli dotle. Poslanci brez razlike strank so se zbrali okrog govorniške tribune. Poslušali so tudi vsi ministri, posebno Pašič. Pribičević je neorestan grizel nohte, a Maksimović je ne-

prestano zardeval. Vsi diplomati so se silno zanimali za govornike in vsakdo je čutil dušo hrvatskega naroda... Verjetno je, da zdaj gospodje zaledničarji pri čitanju takšne klasifikacije — krizejo nohte in zardevaajo.

Shodi JDS v mariborski oblasti

V nedeljo se vrše: Javen shod posl. dr. Pivka ob 9. dop. v Mozirju. Javen shod posl. dr. Pivka ob 2. pop. v Rečici ob Savinji (gostilna Repcnšek). Občni zbori kraj. org. JDS v Poljčanah ob 3. pop.; v Kupčincih in Pragerskem ob 2. pop. Ustanovni občni zbori kr. org. JDS v Gortini (ob pol 9. dop.), v Ptujski gori, v Križevcih in v Gor. Petrovcih v Prekmurju

Po svetu

— Amerika proti po-ojznom za oboroževanje Evrope. V ameriški zbornici se le izrekla vlada z vso odločnostjo proti vsakemu posojilu evropskim državam za oboroževanje. Zastopnik vlade je pri tej priliki naglašal, da so ameriški državljani sicer vsak trenutek pripravljani podpirati sicerljenja tujih držav po gospodarski obnovitvi, nikakor pa se ne more strinjati vlada s posojili, ki bi omogočili v kaki obliki evropskim državam nakup orožja. Vlada sicer ne more prepovedati posojil, vendar pa je vedno pripravljena dati v takih slučajih posredujočim bankirjem primerne nasvete.

— Ostra napetost med Poljsko in Rusijo. Umor poljskih revolucionarjev Bazinskega in Wecorkiewicza, ki so ga izvršili poljski policijski agenti ravno ob ruski meji, je povzročil v sovjetski javnosti veliko razburjenje in vznemirjenje. Sovjetska vlada je v zelo ostrem tonu protestirala proti temu dejanju. V Moskvi, Leningradu, Harkovu in posebej v Minsku so se vršile velikanske demonstracije. Močni oddelki sovjetske milice so morali čistiiti poljska diplomatska in konzularna zastopstva. Razburjenje v Moskvi je tako veliko, da je izšel predlog, da naj se poljsko diplomatsko zastopstvo deložira iz dosedanjih reprezentacijskih prostoril in se mu nakažejo podobni hotelski prostori, kakor jih ima sovjetska vlada v Varšavi.

— Rusko-japonska pogodba. Londonski listi objavljajo besedilo pogodbe med Japonsko in Rusijo, ki je bila sklenjena koncem meseca februarja v Pekingu. Po tej pogodbi sovjetska vlada priznava mirovno pogodbo, ki jo je sklenila bivša caristična vlada z japonsko delegacijo v Portsmouthu. Rusija priznava dalje pod pogojem obojestransosti, da imajo Japonci pravico, nakupovati v Rusiji privatno lastnino in izvrševati tudi vse poklice mirovnega značaja. Pogodba priznava Japonski pravico prvenstvenosti pri ureditvi ruskih oficijelnih in privatnih dolgov. Člen 6. pogodbe določa, da Japonska ne bo ratificirala dogovora iz L. 1920, po katerem so antantne oblasti priznale zahtevo Rumunije po suvereniteti nad Besarabijo.

— Povratek Trockega v vlado? V moskovskih vladnih krogih se vedno bolj pojavljajo vesti glede zopetnega vstopa Trockega v svet ljudskih komisarijev. Povodim zborovanja eksekutivnega komiteta v Tbilisu so odpovali Rykov in ostali člani vlade z letalom k Trockemu, ki se nahaja v Bochumu. Pri tej priliki so se vršila baje pogajanja glede zopetnega vstopa Trockega v aktivno politiko. Trocki se sicer nikakor ne misli odpovedati svojem dosedanjemu političnemu stališču, vendar pa skuša sovjetska vlada doseči z njim kompromis, da ga zopet pridobi za sodelovanje v vladi. Kakor poročajo moskovski listi, bi prevzel Trocki mesto podpredsednika sveja za delo in »brambo, ki mu načeljuje Kamenjev.

— Pred stavko avstrijskih orožnikov. Organizacija avstrijskih orožnikov se že nekaj tednov pogaja z vlado glede nove urditve prejemkov. Vlada stoji na stališču, da se je izvršila ta ureditev že sporazumno z zastopniki orožnikov. V sled te izjave vlade so se pogajanja razbila in groze orožniki s stavko. Orožniki protestirajo zlasti proti zopetni uvedbi deveturnega delavnika.

— Težkoče Italijanovke zrnadne reforme. V italijanskih parlamentarnih krogih se zahtuje, da se izvrši med velikonocnimi prazniki obsežna rekonstrukcija vlade, ako bi bila armadna reforma vojnega ministra di Giorgio v senatu odklonjena. Tudi ni izključeno, da bo vojni minister di Giorgio podal svojo demisijo, ako propade v senatu njegov predlog.

— Za zaščito umetnih in zračnih vojni. Italijanska vlada namerava podvreči pri Zvezi narodov inicitivno, da naj se vsa mesta izključno zgodovinskega značaja, kakor tudi mesta, v katerih se nahajajo odlična umetniška dela, proglase v zračni vojni za odprta mesta.

— Podržavljenje železnice na Češkoslovaškem. Češkoslovaška vlada je predložila zbornici zakonski načrt podržavljenja 48 lokalnih železnice v dolžini 1859 km. Država naj prevzame te proge z veljavo od 1. januarja 1925. Ustanovna glavica vseh teh železnice znaša 217.300.000 Kč. Posledica podržavljenja bo izenačenje tariflov na imenovanih progah z onimi na državnih železnicah.

Naši kraji in ljudje

Naša zračna obramba

Marsikdo se bo še spominjal, da so bili pred letom dni nabiti po ljubljanskih oglih lepaki, ki so vabili k pristopu v Jugoslovanski Aero-klub in na zelo točen način utemeljevali potrebo močne zračne obrambe. Toda Aero-klub na žalost med nami ni imel uspeha. Zakaj, o tem raje molčimo. Vzroki so zelo različni, razumljivi in splošno znani.

Pozneje je časopisje poročalo, s kako velikim uspehom delujejo Aero-klubi po drugih evropskih državah, predvsem v Italiji, kjer je Aero-klub pripomogel k temu, da šteje laško zračno brodogradnjo danes okroglo 3000 letalnih strojev in ducat vodljivih zrakoplovov.

Naša država imadanes samo 30 letalnih strojev in nobenega vodljivga zrakoplova — pa se še najdejo ljudje, ki trbijo, da je naša vlada militaristična in da vojaško vsepožre in da so radi tga davki tako visoki...

Oglejmo si položaj drugod, n. pr. v Angliji. Lanj je angleški parlament odobril kredit 115 milijonov funtov Šterlingov za narodno obrambo, med tem ko je za proračunsko leto 1913/1914 znašala ta postavka samo 77 milijonov. Britanija izda letno okoli 40 milijonov več za narodno obrambo kot pred vojno.

Ves narod je v Britaniji prepričan, da je treba predvsem okrepiti zračno obrambo, in ves narod ve, da prva obrambna črta ni več na vodi, temveč v zraku.

Umstvo je v tej zadevi navesti dobro znano mnenje maršala Focha:

— Vpliv zračnega napada na široki podlagi se nikakor ne da preračunati, toda jasno je, da tak napad lahko tako zelo demoralizuje vpliva na prebivalstvo, da se nato mlavnega menenja vladarazoroži in ima potem to nepregledne posledice.

Istega mnenja so najsposobnejši britanski vojaiki in zračni oficirji: danes je moč zračnega brodogradnja toliko, da je v stanu uničiti pomorsko brodogradnjo, trdnjave in cele armade.

Dežela, ki nima močnega zračnega brodogradnja, je na milost in nemilost predana sosedom, ki so jo v tem nadkrilili. Predpogoj za vojaško avijatikjo je pa civilna avijatika, enako kot je močna trgovska mornarica predpogoj za krepko vojno mornarico. Ker se pa civilna avijatika danes še prav nikjer na svetu sama ne more vzdržavati, il mora pomagati državna podpora.

Zato denar, ki ga daje tudi naša država družbam, ki imajo zrakoplovne proce, ni prekrat vržen, kot si je upal tudi nek neinformiran list.

Želeti bi bilo, da pride tudi v našem favnem mnenju slednjič do preokreta in da se naši ljudje začno malo bolj zanimati za narodno obrambo, posebno v Sloveniji, ki je kot klin potisnjena med dva močna, sovražna soseda.

Jugoslovensko društvo za pospeševanje angleškega jezika

V sredo zvečer se je vršil v prostorih na I. državni gimnaziji redni občni zbor Jugoslovenskega društva za pospeševanje angleškega jezika. Zborovanje je otvo-il predsednik, univerzitetni profesor dr. Pitamic, ki je pozdravil vse navzoče in podal v glavnih obriših delo glavne uprave v preteklem poslovnem letu.

Tajniško poročilo je podala gospodična Copeland, ki je naznačala, da se društvo prav lepo razvija, kajti ima že 110 članov in lepo urejeno knjižnico, v kateri se nahaja 844 knjiž. Omenjala je nadalje, da je društvo priredilo pet tečajev za angleški jezik, ki jih je posečalo 55 obiskovalcev.

Blagajniško poročilo je podal namestnik blagajnika g. Bele, ki je navedel, da je imelo društvo 18.685 Din dohodkov in 15.024 Din izdatkov. Navedel je dolgo vrsto podpornikov društva, katerim je občni zbor izrekel svojo topla zahvalo.

Nove volitve odbora se niso vršile, pač pa sta bila izvoljena kot nova revizorja g. dr. Černe in dr. Kelemin. Izvršena je bila še sprememba pravil, po katerih se številu odbornikov poveča od 6 na 10. Nove člane odbora bo stari odbor koontiral.

Končno je bila lektorica Copeland izrečena topla zahvala za nieno požrtvovalno pronazandistično delo, kajti gospodična Copeland je priobčevala nabroj člankov o naši državi in naših prilikah v uglednih angleških časopisih. S tem je bil lepo uspeli občni zbor zaključen.

Učiteljska imenovanja

Na predlog velikega župana v Ljubljani je imenovalo ministristvo prosvete:

Za stalno učiteljico v Artičah Vido Hirtman, učiteljico v Globokem; za stalnega učitelja in šolskega upravitelja v Kalu pri Št. Janžu Janka Malenška, šolskega upravitelja v št. Petru pri Novem mestu; za stalno učiteljico v Dol. vasi pri Ribnici Reziklo Nedler, učiteljico v Ribnici; za stalno učiteljico v Loškem potoku Ivano Ambrožič, učiteljico v Ribnici in Rožo Medič, učiteljico v Koprivniku, za stalno učiteljico v Ribnici Miro Klun, učiteljico v Loškem potoku; za stalno učiteljico v Koprivniku Leopoldino Merata, učiteljico v Ribnici; za stalnega učitelja v Oneku Celestina Perhova, učitelja v Ribnici; za stalno učiteljico v Čatežu pri Veliki Loki Ano Kren, učiteljico v Kočevski Reki; za stalno učiteljico v Sodražici Adelo Veblo, učiteljico v Kočevski Reki; za stalno učiteljico v Trnihu Heleno Kreiner, učiteljico v Stari Cerkvi; za stalno učiteljico v Mozlju Franjo Ekerl, učiteljico v Stari Cerkvi; za stalnega učitelja v Kočevski Reki Slavka Cotmana, učitelja v Nemški Loki; za stalno učiteljico v Boštanju pri Savi Milko Kočevnar, učiteljico v Strdenecu; za stalno učiteljico v Studencu Maro Manfreda, učiteljico v Zidanem mostu; za stalnega učitelja v Vidmu pri Krškem Gobjirna Aparnika, učitelja v Boštanju; za stalnega šolskega upravitelja v št. Petru pri Novem mestu Ivana Kraljika, šolskega upravitelja v Žužemberku; za stalno učiteljico v Kranjski gori Mihaelo Rohič, učiteljico v Dovjem.

Upokojena je Klementina PirkKoz, učiteljica v Zalogu pri Komendi.

Skrivnostni mori pri Črnomlju

Morilci v rokah pravice.

V najlepšem kraju Bele Krajine, v divnih vinskih gorah, kjer se nahajajo uro hoda od Črnomlja Stražni vrh, Mavrlin in Dobljaka gora, je bilo v preteklem letu najdenih pet, samotno po raztresenih zidanicah stanujočih kočaric na zagoneten način umorjenih. Vsi slučaji so imeli nekakšno podobnost in govorili za to, da je izvršila grozodništvo povsod ena in ista morilska roka. Umorjene ženske so bile vse samotarke. Našli so jih vse zadavljene, nekatere celo tako sprotno, da so na vidnoz manikali znaki nasilne smrti. Zločinec je iskal pri vseh le gotovino, pustil pa vse predmete, ki bi ga lahko izdali. Pri nekaterih žrtvah so se opazili celo znaki spolne zlorabe. Zarotne smrti so se kar vrstile in ljudstva se je polastilo silno razburjenje. Kljub

poizvedbam pa orožniki podivjane zveri v človeški podobi niso mogli izslediti. Eno kočarico so našli sedečo ob steni in privezano okoli vratu na žico, kakor da se je sama obesila. Nekaj tednov kasneje so našli slučajno mimoidoči ljudje vrta vrata druge kočice, na tleh pa v podobni strašni poziciji drugo samotarko mrtvo, brez vsakih krvavih sledov, zadavljeno.

Iz belokranjskega paradiža, kjer pred svetovno vojno desetletja ni bilo čuti o kakšnem umoru, je postal tako kot rona in umora. Tesno je pričelo prihajati celo junaškim Črnomalcem, ki so imeli od nekaj navado, da so ob vsaki uri romali v svoje zidance za nabasanimi nahrbtniki in prenočili tamkaj, ako se niso mogli vrniti domov vsled slabega vremena, ali če je morda noč prehitela njihove pogovore in zdravice. Po slovesu vinskih bratcev so začeli nopolagati na nočno oparico namesto krenčilne slivovce nabitno pištolo in oboroženo do zob, kakor Arnavti, so presmrčali ostanek noči.

V noči od nedelje na ponedeljek je bila umorjena zopet ena samotarka. Neznani zločinci so vdrli v samotno hišo že precej stare gosnodične Mavrinove, ki se je pred nekaj leti vrnila iz Amerike. Posestnik Wolf jo je našel zintraj v njeni idilnično ležeči koči, streljal daleč nad zidnico odvetnika dr. Malneriča v Stražnem vrhu, mrtvo. Ležala je na tleh s črnayko okoli vratu, zadavljena ter onečastena. Koča je bila vsa premetana, vrata vdrtla. Vlomilci so očividno slutili pri njej kot Amerikanki dolarje. Ljudstvo je takoj sumilo, da morajo biti zločinci domačini.

Mavrinova je v nekaj mesecih že peta žrtve neznanh zveri v človeški podobi. Posestnik Wolf je zadevo sproočil takoi v Mavrlenu. Ljudski glas je začel vpiti: Vrli orožniki iz Črnomlja, takoi na lice mesta! Išči, traži, držil! Fnergični novelnik, marlivi komandir, prebrisan Fizrski, vse je bilo na nogah in je odšlo takoi na delo. Sodna komisija pod vodstvom sodnika Česarka je takoi usotvila ronarski umor in starozkušeni Skok je zabeležil težke dokazne podatke.

Sum je nadel takoi na Antona in Jožeta Rožiča iz Mavrlena. Slednji je pred par leti pobegnil od vojakov, kjer so ga zaprli radi tatvine. Klutil se je že približno leto dni po gozdovih nad vinskimi gorami. Z zvilita in grožnjami, da bo vse postrelil in popalil, ako ga kdo izda, se je sprotno znal umikati vojaškim in civilnim postavam.

V terek na ga je vendar končno doletela zaslužena usoda. Trda roka črnomeljskih orožnikov ga je zgrabila, skriteza v skrinji pod senom. Orožniki so ga takoi uklenili in odvedli v Črnomelj. S seboj je moral nesti ves obilni, pri njegovi zloglasni hiši najdeni naropni material. Ves Črnomelj se je sedaj oddahnil, najbolj pa seveda viničarji. Preiskava pa se še nadaljuje in upamo, da bodo poklicane oblasti, zlasti z novim pravdnikom, energično Belokranjecem, zasedeno državno pravdništvu v Novem mestu, skrbno preiskale zagonezne umore, ter oprale glavice vjetim gorskim kraguljem in jim dale zasluženeza popra.

Velika fingirana tatvina

Radi neznatnega spora je bila v sredo odkrita v Zagrebu velika fingirana tatvina in obenem poizkus težke kolufije.

Trgovski potnik in bivši akviziter Jadran, zavarovalne družbe, Vladimir Momčilović, je zavarovalno gostinčarko Ano Nagy v Kypkovičevi ulici v Zagrebu proti vlamu. Kmalu nato je Nagyjeva fingirala tatvino več izredno dragoceni krenžnih olaččev in srebrnine, da bi prišla tako do zavarovalnine. Momčilović je bil hišni prijatelj Nagyjeve, ter je izvršil zavarovanje z namenom, da se kasneje fingira vlam in pride na ta način do denarja. Ko pa je imela Ana Nagy prejeti zavarovalnino, a ni hotela izplačati Momčiloviću obljubljenih 35.000 Din, je nastal med obema spor in je končno za zadevo zvedela tudi

policija, nakar je bil Momčilović takoi aretiran.

Pri zaslišanju je Momčilović priznal, da je Nagyjevo spoznanje z njim fingirala tatvino, da bi prišla tako oba do denarja. V kritičnem času, ko se je izvršila pri Nagyjevi dozdevna tatvina dragocenih predmetov, ki so bili vredni več milijonov dinarjev, se je nahajal v njeni gostilni. Tri do štiri dni kasneje mu je ona priznala, da je dozdevno ukradeno blago skrila pri neki svoji sorodnici. Ko se je tako fingirana tatvina posrečila, je Momčilović zahteval od Nagyjeve nagrado v znesku 35.000 Din, ki pa je ni dobil. Pri hišni preiskavi so našli pri Nagyjevi tri Momčilovičeva pisma, v katerih jo poziva, naj mu takoi pošlje 2500 Din in menico za 32 tisoč Din, češ da jo v nasprotnem slučaju takoi naznani, čeprav bi moral presediti tudi sam nekaj mesecev v zaporu. Obenem Momčilović v teh pisnih opozorila svojo prijateljico, naj nazl, da ne izgubi zavarovalnine v znesku 130.000 Din in da ne pride za več let v zapor.

Nagyjevo in Momčiloviča so izročili sodišču. Nagyjeva bo po prestani kazni izgnana iz naše države, ker je pristojna na Madžarsko.

Iz sramote v smrt

Hercegovinski seljaki so v svojih moralnih nazorih silno nepopustljivi in neumljeni pri z mladenkami, ki se moravno pregreše. Že ponovno se je zgodilo, da so seljaki sami kako zapeljano dekle obsojili in io potem tudi krvavo kaznovali. Podobna vaška tragedija se je pred kratkim zgodila v vasi Zavočani v Hercegovini. Mladenka Milka Stakić je povila nezakonskeza otroka, ki ga je potem umorila. Ko so seljaki zvedeli za to, niso zadeve priljavili orožnikom, ampak sklenili, da sami obračunajo z mladenko, ki je onečastila nonos vasi. Skilcali so sestanek, na katerem so se po dolgem prerekanju odločili, da devojko enostavno linčajo. Stakićeva pa je zvedela o tem že pravočasno. Ko so čez nekaj dni prišli k njej nepooblaščeni sodniki, je že niso našli več doma. Ona je namreč tavalja po bližnjih planinah in se vrnila domov šele čez nekaj dni, vsa sestradana in premrznieta. Čim so seljaki zvedeli za njen povratek, so se vnovič zbrali in se posvetovali, kaj naj store. Odločili so se za prvotni sklep, nakar je odšlo zopet več moč proti njenemu domu. Ko je Stakićeva uvidela, kaj io čaka, si je vzela sama življenje. Šla je v podstrežje kolibe, v kateri je stanovala s svojo materjo in se obesila. Pri njej so našli listek s sledečo vsebino: «Oprostite mi, življenje moje je bilo zastrupljeno, zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi!»

Tatvina dragocenega kovčega

Tako je bilo. Brzovlak je hitel z vso naglico po hercegovinskih tleh in puščal dolgo progo za sabo, ko se je nenadoma zaslišal iz kupeja II. razreda damski krik in vpitje na pomoč. Vlakospremnio osobje se je takoi podalo v dotični oddelek v bojazni, da se ni morda pripetil kakšen razbojniški napad. Toda o napadalcih ni bilo ne duha ne sluha. V kupeju je sedela sama samcata gospa Melanija Arandjelovića, soproga polkovnika iz Beograda, ki je vsa preplašena pripovedovala sprednikom in nekaterim sopotnikom sledeče: «Zaspala sem trdno v kupeju ne da bi pomislila na ogromno vrednost, katero sem imela v potnem kovčegu. Bili smo pa že preko postaje Čapljina, ko sem opazila, da je potni kovčeg izginil. Toda kovčeg sam na sebi bi lahko izginil, pozabiti ne morem le tega, da je s kovčegom vred izginilo tudi za 170.000 Din gotovine in drugih vrednosti. Jao, jao, pomagajte mi, če morete!»

Na prvi prihodnji postaji je vlakospremnio osobje telefoniralo vzdolž ceje proge ter je obvestilo vse postaje kaj se je zgodilo. Toda kljub temu je ostal ves trud, da bi se našel lopov, brez uspeha. Melanija Arandjelovića bo pač morala prihodnjič naziti, da ne zaspi v vlaku, kadar bo imela poleg sebe tako dragoceno priljago.

Kino

Telefon 730.

Danes zadnji dan občinkovitega filma

Guillotjine

v glavni vlogi krasna tragedinja

Marcella Albani

Krasni naravni posnetki iz Pariza
Predstave ob 4., 6., 8. in 9.

Vesti iz Prekmurja

Imenovanje. G. podpuk. Sagadin, komandant orožniške čete v M. Soboti, je premoščan k I. ppuku v Beograd. Na njegovo mesto pride g. kap. Iskrčić iz Beograda.

Občni zbor Prekmurske posojilnice r. z. s. o. z. v M. Soboti se je vršil 29. marca. Ta posojilnica, ki sta jo ustanovila pred petimi leti g. notar Kodar in g. dr. Janč, se lepo razvija. Letos je izplačala 24 odst. dividend od deležev. Iz bilance povzemamo, da je imela posojilnica lani 15.000 Din čistega dobička, ki se je dodelil rezervnemu fondu. Zal. zavod v Prekmurju ni tako znan, kot bi zaslužil, zato opozarjamo nanj.

Cene govaje živine na velikonočnem sešmu v M. Soboti dne 30. marca so bile I. 10 Din, II. 8 Din, krave 6 — 8 Din. Dogon je bil velik, kupčija pa slaba. Sejem so obiskali tudi trgovci izven Prekmurja, zlasti iz Ptuj.

Zopet pesja steklina. Zadnji čas so se pojavili v Prekmurju zopet trije novi slučaji pesje stekline, in sicer v Bakovcih in Struškovcih.

Dolnja Lendava. Kleklove «Novine» so vedno pisale, da je agrarna reforma «tolvačija», to je tatvina, in so kmete nagovarjale, naj ne prosijo za zemljo, to pa v prvi vrsti radi tega, ker so se gg. župniki bali za deputate, ki so jih dobivali od grofovcerkvenih patronov. Sedaj pa, ko je upil dolnje lendavsko veleposestvo grofa Eszterházyja neki konzorcij iz Hrvaške, vpijejo o «demokratski» korupciji. To je tembolj čudno, ker bi «Novine» morale vedeti, da bodo patronati odkupljeni. To bi se že zgodilo, če ne bi ravno cerkveni krogi tega odgoda zavlačevali. Tudi bi morale vedeti «Novine», da ostanejo pri takih prodajih veleposestvo pravice interesentov agrarne reforme zasigurne, ker prevzame konzorcij vse obveznosti, katere je imel grof do agrarne reforme. «Novinam» pa očividno ni do stvari in resnice, ampak do zgage in vzemirjanja prekmurskega ljudstva.

z pravega angleškega svil. flora **NOGAVICE** v vseh modnih barvah po najnižjih cenah se dobijo le v trgovini 19004
A. ŽIBERT, Kongresni trg.

Iz Primorja

Učiteljski sindikat o Gentilejevi šolski reformi. Italijanski učiteljski sindikat, ki ima svojo centralo v Milanu, je izdal izjavo, v kateri zavzema zelo jasno stališče glede poučevanja otrok v materinem jeziku. Izjava govori med drugim o **moralnem nastitju**, ki gotovo ni pripravno za pospešitev duševnega ujedinjenja na škodo prebivalstva drugogodnih občin. Dalje pravi izjava, da odredba prosvetnega ministra Gentileja glede poučevanja materinščine v dodatnih urah šolskega pouka nasprotuje dobremu smislu in temeljnemu nauku pedagogike, ki zahteva, da se vrši prvi pouk otroka v materinem jeziku. To izjavo je treba pozdraviti s največjim zadoščanjem. Vsaj pedagoški strokovnjaki so imeli toliko poguma, da so povedali Gentileju v obraz resnico, katero drugi iz notoričnih vzrokov tajijo.

Žrtve škrlatice v Trstu. Prošli teden so umrle v Trstu tri osebe za škrlatice.

Smrtina kosa. V Škedenju pri Trstu je umrl sodni poverjenik in zapriščeni cončlec Bernard Godina-Ban, pri Sv. Ivanu pa Antonija Mahnič. N. v m. p.

V vročo vodo je padel na posledicah opeklin umrl dveletni Marjan Čarman iz Škedenja pri Trstu. Otrok se je igral v kuhinji, kjer so ženske pripravljale žehto. Na ključje je hotelo, da mu je padla žoga, s katero si je preganjal čas, v kad vode. Marjan je hotel žogo pobrati, a se je nagnil tako nepravilno, nad posodo, da je izgubil ravnovesje, padel v krop in se tako operil, da je kmalu umrl.

ELITNI KINO Matica
Telefon 124.
Danes

Najbolj fantastični film te sezije
Kabinet voščeniš kipov
fantastična ilustracija iz življenja; Jack Napasarača, Haru al Rašida in Ivana Groznoga.
V glavnih vlogah svetovnoznani največji film-ki interpreti: Emil Jannings, Conrad Veidt, Werner Krauss, Wilhelm Dieterle in Jakob Tiedke
Izredno uspeša futuristična scenarija
Predstave ob pol 4., 5., pol 8. in 9. ur!
Blagajna je odprta od pol 11. do pol 1. in od pol 3. ure naprej

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji.

Ljubljanska drama
Petek, 3.: Zaprtlo. (Generalna vaja.)
Sobota, 4.: «Lizistrata» Premijera. Izv.
Nedelja, 5. ob 15.: «Prepeluha». Mladinska predstava pri znižanih cenah. Izv. Ob 20.: «Lizistrata». Izv.
Ponedeljek, 6.: «Misel».
Torek, 7.: Zaprtlo.
Sreda, 8.: «Lizistrata». B.

Ljubljanska opera
Petek, 3.: «Bohema». A.
Sobota, 4.: «Mignon». C.
Nedelja, 5. ob 15.: «Rigoletto». Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.
Ponedeljek, 6.: Zaprtlo.
Torek, 7.: «Don Juans». D.
Sreda, 8.: «Carmens». E.

Mariborsko gledališče
Petek, 3.: «Baron Trenk». B.
Sobota, 4.: «Scampolo». C. (Premijera.)

Celjsko gledališče
Nedelja, 5. ob 15.: «Veronika Desničska».

Nedelja v ljubljanskem gledališču. V nedeljo, 5. aprila so v Narodnem gledališču v Ljubljani tri predstave. V drami so igra ob 15. dr. Lahova mladinska igra »Prepeluha« kot popoldanska predstava pri znižanih cenah. Zvečer ob osmih se ponovi klasična komedija »Lizistrata«. V operi se poje popoldne ob treh Verdijeva opera »Rigoletto« s Frisekovo, Sfiligojevo, Banovcem, Popovom in Zathejem in glavnih vlogah. Predstava je ljudska pri znižanih cenah.

Premijera grške klasične komedije bo v ljubljanski drami v soboto, 4. t. m. Na oder pride starogrška Aristofanova drama »Lizistrata«, ki bo pokazala, kako je ni prav nič ogledal zob časa in kako je ohranila do današnjih dni svojo mladostno svežost, veselost, zabavnost in satiro. Njena vsebina pripoveduje, kako napravilo ženske konec dolgotrajni peloponeški vojni. Pod vodstvom Lizistrate zasede krasni spol atenske Akropole in se ne vrne v svoje domove in k svojim možem prej, dokler se nože ne udajo in ne sklenejo miru. Kljub vsem kratkočasnim zapletljajem, ki jih rodi hrepenenje po moških pri ženskah in narobe, nosi in drži komedijo velika misel miru. Naslovno vlogo igra ga. Medvedova, Mirino ga Nablocka, Kaloniko za Šarčičeva, Kinezija g. Levar, atenskega svetovalca g. Pešek, starce vodi g. Škrbinšek. Mesoma spremlja komedijo glasba g. Balatke. Prva repriza bo v nedeljo 5. t. m. ob 20.

«Baron Trenk.»
Maribor, 2. aprila.
Kljub vsem finančnim in drugim težkotam vrši naša opera svojo kulturno misijo z nezlomljenim pogumom in podvojeno energijo. Repertoar, ki je vsled svoje enoličnosti v jesenski sezoni zadel že na zaslišeno kritiko, postaja čimdalje pestrejši in zanimivejši. Po Cavallerii, Kseniji, Traviati in Mignon so se sinoči zopet odprla vrata vedri umetnosti. Baron Trenk, priznan daleč izven meja naše ožje domovine, je večraj po večletni odsotnosti iznova ogrel našo publiko. Valed svoje melodijozne glasbe, prepletene mestoma z narodnimi motivi, ter živahnega dejanja brez vsake banalnoprime, spada Baron Trenk med one operete starega, solidnega kova, ki jih tudi neprizatelj dunjskih operetnih valčkov rad poslušala.

Uprizoritev je bila tako v glasbenem, kot v sceničnem pogledu vseskozi dostojna in posrečena. Naslovno vlogo je pel g. Urvalek, ki je porabil vse razpoložljiva glasovna sredstva, da se čim bolj približa zaželjeni kreaciji. Ker zahteva ta vloga krepkega, skoroda opernega tenorja, — v Zagrebu jo

je n. pr. pel operni junaški tenor —, gre temu marljivemu, ambicioznemu igralcu in pevcu za njegov trud in uspeh vse priznanje. Odlična je bila v vlogi konteso Lidije g. Mitrovičeva. Podala jo je s pravo eleganco in aristokratsko umerjenostjo ter kljub prehlajenosti dvignila svojo partijo v pevskem oziru visoko nad običajno razino operetnega mišjeja. Od ostalih vlog moram zlasti s priznanjem omeniti g. Janka, ki je bil v svojem elementu ter pel in igral Nikolo z njemu lastno živahnostjo in nepriljenostjo. Dobra družica mu je bila gdč. Savinova, dasi so njena glasovna sredstva dokaj skromna. Posrečena je bila ga. Petkova kot Kornelija in g. Razberger kot dvorni poet Gg. Harastovič, Grom in Zeleznik so s svojo strani krepko prispevali k vselemu razpoloženju, ki je zavladalo v gledališču. Slednji se mi je zdel v igri in maski nekoliko pretiran. Za lepo uprizaritev zasluži v prvi vrsti zahvalo g. ravnatelj Mitrovič, ki je opero v kratkem času temeljito naštudiral in vilj solistom, zboru in orkestru življenje, ki ga ta Albiničeva skladha zahteva. Vse priznanje gre okusni režiji g. Razbergerja. Gledališče je bilo razprodano. Aplavza tudi pri odprti sceni ni manjkalo. V. S.

Sinočnji koncert orkestralnega društva Glasbene Matice v Ljubljani je bil prav dobro obiskan in je uspel tudi v umetniškem

oziru nad vse povoljno. Izvajalci so želi priložno zahvalo hvaležne publike, ki je erkester pod vodstvom g. Luciana Škerjanca nudil izreden umetniški užitek. Recenzija o koncertu še prihajmo.

Cerkveni koncert Glasbene Matice v Celju. V nedeljo, dne 5. t. m. ob pol 11. dop. priredil Glasbena Matica v Celju svoj VI. mladinski koncert kot generalno vajo za cerkveni koncert v Mariljni cerkvi. — Vstop k mladinskemu koncertu je dovoljen izključno šolski mladini. Ob pol 8. zvečer se vrli nato v Mariljni cerkvi cerkveni koncert s sodejovanjem godalnega orkestra Glasbene Matice, godalnega kvarteta (gg Vidmajer, Fink, Osterc in Wöhrliczek) in pevškega zbora Prosvetnega društva, kvartet, za mešan zbor in za zbor z orkestrom. Koncert bo trajal dobro nro, tako da je tudi izvenoškim posetnikom mogoča udeležba z ostrum na ugodno zvezo za povratek s večernimi vlakli. Vstopnice se dobe v predprodaji v knjigarni Goričar & Leskovec.

Na dobrodelnem koncertu, katerega priredi v ponedeljek, dne 6. t. m. ob 8. uri zvečer v Unionski dvorani Dečji in materinski dom kraljice Marije sodeluje med drugimi tudi priznana pianistinja profesorica tukajšnjega konservatorija Glasbene Matice gdč. Marija Svajgarjeva. Navzlic obilnemu in napornemu poučevanju goji go-

Domače vesti

• Na daljši dopust je odšel direktor »Jutra« g. dr. A. Kramer. V njegovi odsotnosti ga nadomešča g. načelnik Adolf Ribnikar.

• Osebnostni, finančni delegat dr. K. Savnik se je zopet vrnil v Beograd in oddal vodstvo delegacije svojemu namestniku g. dvornemu svetniku Bonaču. — Začasni inspektor srednjih šol v mariborski oblasti g. Fran Mravljak je s 1. aprilom prevzel svoje posle pri prosvetnem oddelku velikega župana v Mariboru. — Obmejni komisar v Mariboru g. dr. Radovan Brenčič je poverjen tudi v vodstvu obmejnega komisarijata v Gornji Radgoni.

• Iz šolske službe. Gospodinski šoli na »Mladki« v Ljubljani so pridružene g. Vera Mohorič, učiteljica pri Sv. Jurju, Otilija Zemljak, učiteljica v Toplicah in Justina Hitl, učiteljica na Viču.

• Izprememba v državni službi. Premišljena sta: davčni nadzornik Ferdo Tlačar iz Soštanja v Celje, davčni oficijal Fran Trenin pa iz Celja v Soštanju. Upokojena sta poštarja: Anton Berčon v Ljubljani in Peter Janež v Jajcu.

• Izenačenje taks za vize. Predlog našega konzularnega oddelka v ministruvnju vnanjih zadev, naj bi se taks za konzularne vize izenačila in znižala, je bil doslej sprejet od Češkoslovske in Italije, ostajale pa se, da ga bodo sprejele tudi ostale države. Med drugim se z naše strani predlaga, naj bi se izdajala tranzitna viza samo za odhod brez zadržavanja po 1 zlati frank, viza za šest mesecev z omejenim številom potovanj pa po 10 zlatih frankov. Doselej je bila v tej zadevi v veljavi recidivna.

• Promocija. Na graški univerzi bo g. Franc Glaser iz Slovenske Bistrice jutri promoviran za doktorja vsega zdravilstva.

• Znižana železniška vožnja v Pariz. Prometno ministruvstvo je dovolilo polovično vozno ceno na državnih železnicah vsem našim državljanom, ki potujejo v Pariz, da si ogledajo razstavo za dekorativno umetnost. Posetniki si morajo nabaviti na oddelku postaji cel vozni listek, ki velja tudi za povratek, ako naš konzulat v Parizu potrdi, da je lastnik voznega listka posestil razstavo.

• Letošnja glavna skupščina UJU. V smislu sklepa izvršnega odbora Udruženja jugoslovenskih učiteljev se bo letošnja glavna skupščina vršila v Subotici. Dan skupščine se dobole pozneje.

• Skupščina Glavnega saveza državnih nastavečev. V dnevi 19. in 20. aprila se bo vršila v Ljubljani skupščina Glavnega saveza državnih nastavečev z naslednjim dnevnim redom: Poročilo upravnega in nadzornega odbora; poročilo o izplačilu dolgovane razlike na službenih prejemkih za čas od 1. oktobra 1923. do 1. maja 1924; poročilo o stanovanjskem vprašanju; poročilo o izpremembi zakona o civilnih drž. uradnikih in uredbi o razvrstitvi; določitev članarine; volitev članov upravnega in nadzornega odbora ter predlogi in vprašanja. Dne 20. aprila popoldne: skupščina narodne zveze duševnih delavcev. Kakor javlja Osrednja zveza za Slovenijo, se spravi na dnevni red tudi vprašanje upokojencev in zveza uredba o draginskih dokladah.

• Tožba ministra dr. Lukiniča proti zagrebškemu listom. Minister pravde, dr. Lukinič, je vložil tožbo proti odgovornim urednikom vseh zagrebških listov, ki so glede dvigovanja skvestra nad veleposlaništvom kneza Thurn-Taxisa objavljali tendenciozna poročila. Skupno je prijavljenih zagrebškemu državnemu pravdnstvu 9 tožb in sicer proti sledečim listom: Jutarnji List, Večer, Hrvat, Hrvatsko Pravo, Slobodna Tribuna, Slobodni čujmo, Obzor, Hrvatska in Nedjelja.

• Dinar edino plačilno sredstvo. Zagrebška policijska direkcija je objavila v uradnih »Narodnih Novinah« v sredo razglas, v katerem opozarja, da bodo vsi obrtniki, trgovci in gostilničarji, ki delajo odjemalcem oz. gostom račune v kronah, kaznovani najprej z globo 500 Din ali 14 dnevnim zaporo, v slučaju ponavljanja pa se jim odvzame obrtno dovoljenje. Odredba se nanaša tudi na društva in bo vsako društvo, ki bi pobralo članarino v kronah, razpuščeno. Policija utemeljuje ta razglas s tem, da razni obrtniki, posebno gostilničarji, namenoma računajo samo v kronah, da pokažejo svojim gostom in odjemalcem, da ne priznavajo jedinstvene države Jugoslavije.

• II. književna tombola Jugoslov. Matice je doigrana. Zadetih je bilo 150 amb, 120 tern, 80 kvatern, 50 činkvinov in 5 tombol.

Tombole so zadeli: I. ga. Nada dr. Pedronova iz Ljubljane, II. šolsko vodstvo Podzemelj, III. Ivanka Simčič iz Maribora, IV. ga. Josipina Valenčič iz Ljubljane in V. g. Anton Potočnik, okrajni sodnik v Soštanju. Podrobnejše poročilo pridobimo v velikonočni številki našega lista.

• Pogreb Pavla Juršiča. V sredo popoldne se je vršil v Beogradu pogreb tragične smrti preminulega zaslužnega nacionalnega delavca in tajnika »Narodne Odbrane«, pokojnika Pavla Juršiča. Pokojnikovo truplo je bilo položeno na lafeto, katero je peljalo 6 konj. V sprevedu je bila četa pihote, večji odred Orjunašev in na tisoče ljudstva. Na več vozovih so bili naloženi venci. Po žalnih obredih v Vaznesenski cerkvi se je poslovil od pokojnika imenom kralja general Hadžić, imenom vlade minister dr. Lukinič in vojni minister general Trifunović. V žalnem sprevedu je bil tudi italijanski poslanik general Bodrero, Juršičev osebni prijatelj načelnik generalnega štaba, general Petar Pešić, dvorni maršal general Damjanović, veliko število narodnih poslancev, novinarjev in pokojnikovih osebnih prijateljev. Ob grobu sta se poslovila od pokojnika imenom invalidov polkovnik Hinič, imenom Narodne Odbrane pa Svetozar Tomić, gimnazijski direktor v Beogradu.

• Ob »mladinski žurnaliste« se v dr. Ravniharjevem glasilu obreguje g. Železnikar, češ da ne nastopimo proti načrtu novega tiskovnega zakona. Da bo že enkrat rit, naj g. Železnikar pove, ali ni čital »Jutrovnih« člankov, ki so stvarno in podrobno opozarjali na številne napake in nemogočnosti načrta in zahtevali popolnoma novo redakcijo celih odstavkov ali ni čital podobnih člankov tudi v zagrebški »Riječki« zakaj se ni udeleževal odborovih sej ljubljanske sekcije JNU, katere podpredsednik je. Na svojih sejah je namreč odbor, v katerem imajo — čeprav proti svoji volji — večino »mladinski žurnaliste«, ponovno in obširno razpravljali o načrtu tiskovnega zakona in storil deloma potom centralne uprave JNU, deloma direktno pri merodajnih faktorjih korake, ki bodo za rednoredno res nevdzdržnih določb načrta tiskovnega zakona zalegli gotovo več, kakor otroče notice na našo adresu v Narodnem dnevniku. — »Mladinski žurnaliste«.

• Slavnostno razviteje prapora »Orjuna« v Zagorju ob Savi, združeno v veselico, pri kateri svira znana godba iz Domžal, se vrši dne 5. aprila t. l. Vljudno vabimo vsa bratska društva, da se te naše proslave udeležijo v kar največjem številu. Vsak udeležnik naj si vzame na postaji cel vozni listek in ga shrani, ker velja tudi za nazaj. Legitimacije se niso razposlale in se jih dobi v pisarni, ki je na dan razviteja v mali dvorani tamošnjega Sokolskega društva. Zdravo. — Orjuna Zagorje.

• Orli v Kranju kradejo gekanove kokoši. Citamo v »Slovenca«, da je v Kranju, najbliž sokolskem mestu Slovenije, orel pri belem dnevu odnesel največje kokoši z dekanovega dvorišča. »Slovenec« pravi, da je bil malo (ali pa precej) klerikalen, ker si je uprav dekanovo dvorišče izbral za torišče. »Slovenca« kar verjamemo, ker te podjetne tiče najbolje pozna. Sokolski Kranj pa orlu gotovo ne zavida dekanove kokoši, ker se v tako zlahtu vobče ne meša.

• Bajram Cur ustreljen. Kakor smo že včeraj na kratko omenili, je bil vodja zločinskega kosovskega komiteta Bajram Curone 30. marca ubit v planini pri selu Dragomin, na teritoriju plemena Krasnič. V boju, ki se je razvil, je padlo pet vladnih vojakov, štirje pa so bili ranjeni. Izgube Bajramove čete še niso znane. Zaplenjenih je bilo 90 pušk. Bajram Cur je padel na neki pečini, zadet od starih krogel. Vladni četi je poveljeval kapetan Kadri Behmen. Bajramova četa je bila zajeta, med drugimi tudi Šeket beg Draga, brat Ferad bega Drage, voditelja džomijeta.

• V večjem mestu Slovenije je oddati trgovski lokal za spekersko in delikatesno trgovino. Tam je že bila dobro vplejana taka trgovina in želeli je, da najame ta lokal trgovec-strokovnjak. Polasnila daje Jugoslovenska Matica v Ljubljani.

• Zveza slovenskih pevskih zborov ima svojo IV. redno skupščino v nedeljo dne 3. maja t. l. ob 10. uri predpolodne v pevski dvorani Glasbene Matice v Ljubljani. Isti dan popoldne se vrši v veliki dvorani hotela Union pevski koncert, na katerem nastopijo včlanjeni pevski zbori posamezno z ovmi ali tremi točkami, združeni moški zbori pa zapoje v skupnem nastopu »Zdrav-

spodična Švajgarjeva z največjo vnevo tudi še koncertno delovanje, saj je vsako leto najmanj po enkrat čujemo kot odlično pianistino, bodisi v samostojnem koncertu ali pa, da sodeluje na kaki prireditvi. Tokrat je god. Švajgarjeva žrtvovala svoje odlične sposobnosti eni naših najvažnejših dobrodelnih akcij, društvu za Dečiji in Materinski dom. Na koncertu nam zaigra tri Sukove klavirske komade in sicer Pomlad, Veterček in Hrepenenje. Vse tri točke so izredno lepe in tudi lahko razumljive. — Predpročaja vstopnic v Matici knjižarni.

Wagnerjev »Parsifal« v Zagrebu. Kakor vsako leto za velikonočne praznike, se tudi letos uprizori v Zagrebu veliko Wagnerjevo delo »Parsifal« in sicer kot svečanostna predstava. Opera se bo pela dvakrat, prvič za Veliki petek, drugič na velikonočno nedeljo. Pri obeh predstavah nastopita gosta: bivši član zagrebškega gledališča, sedaj pevec bratislavske opere g. Zdenko Knitl in basist Arnold Flögl, član opernega gledališča v Brnu na Moravskem. Prvi bo pel naslovno vlogo »Parsifala«, drugi pa partijo Gurnemanza. Predstavi bo dirigiral ravnatelj zagrebške opere g. Milica Sacha.

Čajkovaška »Pikova dama« v Beogradu. V sredo, dne 1. aprila se je vršila v beograjski operi po daljšem odmoru zopet predstava Čajkovaške opere »Pikova dama«. Glavne vloze so zasedli: za Rogov-

ska, Valjani, Pinterović in Vrhunčeva ter g. Zmolev, Jovanović, Stefanović, Mitutinovič ter g. Popov kot gost. Baletne točke sta absolutrala plesalka g. Kirsanova in g. Fortunato. Opero je dirigiral kapelnik Hrišič.

Kuprinova »Jama« na Dunaju. Ruski pisatelj Kuprin je napisal roman »Jama«, katerega sta sedaj priredila za oder ruska na Dunaju živeča emigranta Boris Nevoilin in Boris Almazov. Stvar je ohranila tudi v dramatični obliki dovolj pristnosti ter je bila izrežirana v ruskem duhu. Dunajsko občinstvo je komad sprejelo iskreno in kritično se mu je popolnoma pridružila.

Pevka Jeritza zopet na Dunaju. Komorna pevka Marija Jeritza dospe po svoji turneji križem ameriških Združenih držav dne 24. aprila zopet v Pariz ter odpotuje v začetku meseca maja na Dunaj, kjer nastopi z velikim koncertnim programom komornega značaja.

Dunajska opera ne pojde v Pariz. Letos poleti je nameravala dunajska državna opera izleteti v Pariz in tam nastopiti s svojim priznanim dobrim repertoarjem. Tozadavna pogajanja, ki so se precej dolgo vlekla, so se sedaj razbila, predvsem iz denarnih vzrokov in pa radi tega, ker niso Parižani hoteli pristati na to, da bi se pela Beethovenova opera »Fidelio« deloma v nemškem, in samo deloma v francoskem jeziku.

V nedeljo 5. aprila ob 15. uri Hašk : Hermes na igrišču S. K. Ilirije

traja kakor štirje pari drugih? Kupite eden par, pa boste verovali. Nogavice brez žiga »ključ« so posrejene

POTICE

brez praška in vanilja sladkorja znamke ADRIA ne morejo dobro uspeti

vicos, ki jo je za ta koncert uglašil na S. Jenkov tekst skladatelj Emil Adamič. Pevskim zborom, ki so prijavili svoje sodelovanje, je poslan notni material za pevce brezplačno, arhivirali ljubljanski zborov naj ga prevzamejo v petek 3. t. m. ob 19. v sobi št. 6 Glasbene Matice. Skupna vaja za vse zore bo 3. maja po skupščini ob 11. dopoldne v Untonski dvorani. Pridite dobro pripravljeno. — Vsi pevski zbori, ki še niso prijavili udeležbe pri koncertu, naj to store nemudoma in sporoče obenem svoje delegate za skupščino. Vposlejo naj tudi takoj morebitne predloge za skupščino odbora ZSPZ. Glede znižane vožnje bodo obveščeni zunanji zbori pravočasno. Ponovno prosimo vse zore, da pošljejo poročila v smislu okrožnic z dne 1. oktobra 1924. in 1. marca 1925, ter vplačajo članarino. — Odbor ZSPZ.

• Krajiški izlet jugoslovenske gasilske zveze. Jugoslovenska gasilska zveza je, upoštevajoč važen pomen zavednega gasilstva ob meji odredila, da se vrši letošnji krajiški izlet v Dravogradu in se spoji s praznovanjem 50 letnice društva v Dravogradu. Izlet se vrši dne 15. avgusta. Vse župe in v njih včlanjena društva se obveščajo o zletu in prosijo, da že sedaj prično z delom, da bo udeležba na tem zletu častnejša. Ostala društva se naprošajo, da na ta dan zletu J. G. Z. ne prirejajo svojih prireditev in da se udeležijo manifestacije gasilstva na naši severni meji.

• Vračunanje 15% dodatka državnemu uradništvu. V tej zadevi je odločil plenum Državnega Sveta v Beogradu v sredo dne 30. marca, da se ima računati ta dodatek v penzajo učiteljsstvu z 32 leti, srednješolskim profesorjem pa s 30 leti službe.

• Kongres za eksperimentalno psihologijo v Monakovem. Od 21. do 24. aprila t. l. se vrši v Monakovem 9. kongres za eksperimentalno psihologijo, ki se ga udeležijo tudi zastopniki prosvete v naši državi. Na kongresu se bodo razpravljale nastopne teme: Sloveski instinkti; psihološka ugotovitve patoloških vrst in prostornem zagotavljanju; o napredovanju eksperimentalne psihologije otroka.

• Kvas na korisnjugoslovenske Matice. Tvrdka M. Žigon v Skofji Loki je nakazala Jugoslovenski Matici znesek Din 1000 kot odpadajoči odstotek v času od 1.10. do 31. 12. 1924. prodanega kvasa. Imenovan tvrdka je v skupnem nakazala Jugoslovenski Matici že nad 13.000 Din. Tvrdko priporočamo vsem trgovcem, pekarjem in gospodinjam. Kupujte kvas te tvrdke, ker s tem podprate Jugoslovensko Matico.

• Zahvala rezervnim oficirjem. Vojni minister je razglasil pohvalnico, v kateri se izreka zahvala in priznanje rezervnim oficirjem za zasluge, ki so si jih pridobili v vojni.

• Velikonočno razstavo najlepših ročnih del priredi prihodnji teden: Drž. osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani, Turjaški trg 6. II. nadst. na kar opozarjamo predvsem naš ženski svet.

• Smrt vsled dremavice. V osleški bolnici je umrl v sredo vsled dremavice (spalne bolezni) davčni uradnik Ivan Galovac. Spal je nepretrgoma 14 dni in so ga ves čas hranili umetnim potom.

• Aretirani tatovi. Iz Krške vasi nam pišejo: Dne 28. marca je tamkašnje marljivo orožništvo izsledilo tatove, ki so ukradli trgovcu Francu Jurečiču iz Črešnjice več

Škandal v Versaillesul

Divni park v Versaillesul ni še nikoli videl toliko krasnih in divnih žen kot za časa snemanja grandijornega filma

„Hči gospe Larsak“

Policijska oblast drugače tako »moralnega« Pariza, pod katero okrilje spada Versaillesul, to ni hotela »trpeti« in prijavila je celo družbo sodnji. Sodnja naravno ni mogla prepovedati v parku ono, kar je velikim gledališčem na boulevardu dopuščeno in tako je šla brez ovir

„Hči gospe Larsak“

na svojo zmagovalno pot okrog sveta in se predvaja v Ljubljani od sobote 4. aprila dalje v kinu »Ljubljanski dvor«.

Kar vi ne veste

je, da se »načeneje kupi nogavice«, svilenefor nogavice, nogavičnike, nramnice, rokavice glave, trakovce vseh vrst, ročice vseh vrst, kravate, samoveznice in d. obne potrebščine v 1782 a g. lanterjski trgovini

ALBIN TURK. Prešernova ul. 48

manufakturnega blaga in 10.000 Din gotovine. Nekaj blaga je dobil trgovec vrtnjenega, večina pa je bila že razprodana. Pri tatarskih so našli tudi precej blaga, ukradenega iz bolnice in pri raznih drugih trgovcih.

Iz Ljubljane

• Javnosti se boji nemška in njeje s. a. rodna gospoda, ki še vedno gospoduje v ljubljanski »Rohrschützengesellschaft«. Sinovi so imeli ti gospodje namreč občni zbor, katerega so se hoteli udeležiti, ker se je v družstvu razpravljalo zadnje dni v javnosti, tudi časopisni poročevalci, katerih pa so se »Rohrschützi« tako ustrašili, da jih niso pustili na zborovanje. Vzrok več, da posvečimo temu zadnjemu nemškutarskemu gnezdu v Ljubljani kar največjo pozornost, zlasti še, ker sedi v njem tudi cela vrsta državnih uradnikov.

• Nasadi pred opernim gledališčem. Mestno vrtnarstvo ureja ravnokar nove nasade pred ljubljanskim opernim gledališčem: Na desni in levi glavnega gledališkega vhoda so na gredicah, ki bodo posejane v brujnozeleno travico, že zasajene ciprese in lepota grmičje. V nasadih se postavlja spomenika Ignacija Borštnika in Antona Varniška. Lični nasadi bodo v okras našega Talijnega hrama in njegove okolice.

• Mestna Orjuna Št. Jakob in Trnovo pozivlja svoje člane na važen sestanek ki bo danes zvečer ob 8. uri v gostilni pri Težaku, Sv. Jakoba trg 5. Udeležba obvezna — Odbor.

• Umrli v Ljubljani. Zadnja dva dneva so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaj: Terzija Berčič, delavka, 35 let. — Juri Pražek, občinski ubohec, 67 let. — Galerija Röger, žena zavaroval. ravnateljca, 54 let — Olga Kos, služkinja, 45 let. — Fran Holkar, rejentek, 1. mesec.

• Občni zbor Gospodarskega naprednega društva za šentjovski okraj v Ljubljani. se bo vršil v soboto dne 4. aprila ob 8. uri zvečer pri Kavčiču na Privozu z običajnim dnevnim redom.

• Opozorjamo na današnji oglaš. »Belokranjski dan«. Splošno je znano, da graji belokranjska podružnica S. P. D. na Mirni gori, na »Belokranjskem Triglavu« (1048 m) planinski dom, ki bo prva planinska koč v Beli Kranji. Ker je ta lep košček slovenske zemlje še zelo zanemarjen v prometu kakor tudi v kulturnem oziru, je želeli da se razvije v njem tujski promet. V to namen bo vrlo dobro služila planinska koč, ki bo prva posebnost, ker bo zgrajena popolnoma v narodnem belokranjskem slogu. Ker naši vrli Belokranjci sami ne zmagajo stroškov zgradbe, pride 3. maja v Ljubljani veliko tombolo. — Ljubljancem, polidimo jim na roko!

• Iz stare Ljubljane. V 2. šte. »Kritike« ponavlja K. Dobida protest proti »herostrastvu« bivšega obč. sveta. ki je sklenil pritržena okna nekdanje Gallettove hiše povečati do oblike izlozih in v njih vhodnega portala. K. Dobida brani staro lepoto, ne ve pa, da so bila tista okna že trkrti preduragadena. Od leta 1872. je imel v pritržju Št. Nagy svojo trgovino z železjem in vsa stena od vhoda do Trnkoczejeve hiše je bila od vrha do tal steklena izlozba z ozkimi lesenimi okvirji razdeljena v menda 20 dolgih, ozkih pravokotov. Ta izlozba je ostala do izselitve Nazylja in vselitve Mestne hranilnice. Takrat se je stena zopet praznila in so se napravila okna, ki so se sedaj znova podaljšala in razširila. Mestna hranilnica je ostala v Gallettovi hiši do aprila 1905.; nato se je izselila v svoje poslopje in na njeno mesto so prišli magistratni uradi. »Herostrastvo« se torej ni začelo šele lani in se ne zaključilo letos, nego so z njim začeli že leta 1871. v stari lepi Ljubljani, ko današnjih protestantov še davno ni bilo na svetu. Življenje zahteva žrtev in razvoj mesta podira hiše ter odpira ulice. Žal čisto na liko lenote in stare umetnosti. Toda umetnost služi življenju, ne narobe. — Star Ljubljancem.

• Klub dobrovoljcev vabi vse člane in prijatelje na sestanek dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer pri Mraku na Rimski cesti. Pr-dava tov. Jeras o zelo zanimivi in važni temi. — Odbor.

• Koncert pevstva družstva Krakov-Trnovo, določen za danes, je odložen in se vrši v sredo dne 8. aprila ob 20. uri.

• Preselitev. Pisarna Jugoslovenske Matice se je preselila v poslopje Jadranske podunavske banke, Selenbergova ulica 7/II.

• »Cvetlični dan« priredi dne 10. m. a. Centralno akademsko podporno društvo. Prosimo vsa društva, da blagovolijo vzeti to na znanje. 6. 6.

• Najnoveše bluze, otroške plaščke, obloke pr-poroča Kršičič-Bučar. 163.-

• Orjuna v šiški prireditvi v soboto dne 4. aprila ob 20. uri v restavraciji »Bellevue«. družabni večer z raznovrstnim zabavnim sporedom. Sodeluje lastni orkester. Po žalnih vpljenih gostje dobrodošli. Zdravo! 707

• Odbor. — Sokolsko društvo v Stepanji vasi ponovi na splošno željo občinstva v nedeljo dne 5. aprila v društveni telovadnici burko v treh delanjih »Nebesa na zemlji«. Začetek ob 7. uri.

• Koncert. V restavraciji in kavarni »Tratinik« vsak večer koncert salonske kapele. Vstop prost. Se priporoča Mirko Trajnik. 707

• Koncerti v kavarni »Evropi« se vrši jutri, v soboto zadnjikrat. Začetek ob 9. uri zvečer. 695

Kupujte srečke za sokolski Tabor!

— Vest o premestitvi dr. Brenčiča. vožje železniške policije v Mariboru, v Gornjo Radgono odgovarja je v toliko resnici, da bo vodil g. dr. Brenčič do likvidacije železniških policijskih komisarijotov poleg mariborskega tudi komisarijat v Gornji Radgoni in sicer iz Maribora.

Iz Maribora

— Vest o premestitvi dr. Brenčiča. vožje železniške policije v Mariboru, v Gornjo Radgono odgovarja je v toliko resnici, da bo vodil g. dr. Brenčič do likvidacije železniških policijskih komisarijotov poleg mariborskega tudi komisarijat v Gornji Radgoni in sicer iz Maribora.

• Odlikovanje vničarjev. Kmetijska podružnica za Maribor in okoliš bo na cvetno nedeljo v dvorani okrajnega zastopa odlikovala šest svojih vničarjev, ki isto vničarstvo posestavo vzorno obdelujejo že po 30 do 45 let. Izročila jim bo pohvalna pisma in darovna darila.

• Gospodarsko gibanje. Fotograf V. V. je kupil v Korosčevi ulici hišo Nemca Stajnerja. — Trgovino Nemca Karla Wortscheja je prevzel trgovec Anton Macun iz Ptiva. — Tvrdira Bidovec - Pregrad prežduje na Aleksandrovi cesti hišo bivšega hotela »Stadt Wien« v moderno trgovsko palačo. — Trgovec Ivan Baloh se je preselil v Grajskega trga v Gosposko ulico, kjer je prevzel trgovino gospoda Medice.

• P. P. izpuščen. Znan dunajski št. Pipel, proti kateremu teče pri mariborskem okrožnem sodišču preiskava radi kaznivoga sodelovanja pri prisilnih poravnava, je bil včeraj izpuščen iz preiskovalnega zapora, kjer je bil od začetka januarja tega leta. Moral je položiti kot izomezem kavčico 300 tisoč Din. Baje bo za razpravo delegirano okrožno sodišče v Novem mestu. Zagovarjalo pa Pipela kar trije odvetniki. O Pipelovih mahnacijah smo svoječasno obširno poročali.

Iz Celja

• Sokolika predavanja v Celju. Sokolsko društvo v Celju krepko in smotreno nadaljuje svoja redna tedenska predavanja. V tokre zvečer je predaval v mali dvorani prof. Orožen o temi »Sokol kot državljani«. Predavanje je bilo temeljito zasnovano in je obsegalo razpravo o vojaški upravi in sodni organizaciji, o državljanskem, političnem in koalicijskem pravu ter o ustrojuvju mariborje in republike. Končno je predavatelj podčrtal nalogo Sokolstva, ki leži v državljanskem vzgojevanju naroda. Sokolska predavanja so kljub svoji vsestranski poučnosti žal stalno nezadostno posečana.

• Predavanje na Ljudstvem vseučilišču. V ponedeljek dne 30. marca zvečer je predaval g. inž. Ahlik o »elektriki in njeni uporabi«. Omenil je veliki pomen elektrike v sodanlem času in praktično obširni različni med tvornjo in galvanisko elektriko. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano. — V ponedeljek dne 6. aprila nadaljuje g. inž. Ahlik svoje predavanje in bo razpravljal o uporabi elektrike v privatnem življenju.

• Tržni prostor v Celju. Stara stvar je, da je Glavni trg, kjer se nahaja naš tržni prostor, pretesen. V skladu z mnenjem med meščanstvom v Celju smo iznesli v »Jutru« predlog, naj bi se Glavni trg razbremenil in se prestavil trg za postojne stare solnice, kjer bi bil za to prav prikladen prostor, ki bi ne oviral prometa. Občinski svet še o tem ni razpravljal, celjski g. Zumer pa že v p. tu obraza išče izjave in podpise proti temu načrtu. Želimo mnogo sreče!

• V polasnljo. Radi številnih vprašanj izjavljamo, da sprejemamo v preoblikovanje, beljenje in barvanje ne samo vse vrste damske, temveč tudi moške slavnike. Vsa p. pravila se izvršujejo točno in po najnižjih cenah. — Kati Reč, modistinja, Celje, Gregorčičeva ulica 4. 703

• Pončni izlet gostilničarje strokovne šole v Celju. Dne 27. marca je priredila celjska gostilničarska šola poučen izlet v Maribor, kjer je vinski veletržec g. Pirim-v valencem iz prijaznosti teoretično in praktično pripravljena poukna šmarnice, n. Poudaril je važnost dobrih in snažnih vinskih sodov in podkreplil svoja izjavljana s razkazovanjem kipele kleti za stalno shranjevanje vin. Ob koncu je sledila sistematično pripravljena poukna šmarnica, n. vladnih mešanij in sortiranj slovenskih vin. Popoldne so si ogledali valenci pod vodstvom svojih učiteljev in celjskih gostilničarjev še mariborsko češko tekstilno tvornico.

Iz Trbovelj

• Vlom v šolo. Pretekli dni je bilo vloženo v pet razredov ljudske šole v Trbovljah. Neznani storilci so odnesli 45 Din, ki so jih nabrali otroci o priški »Francoskega dne«, in eno zlato uro učiteljice ge. Plava šakove. Ker je bilo vloženo sedaj že četrtrič, je opravičen sum, da morajo biti zlikovci dobri poznavalci šolskega poslopja.

• Poškodovani so se pri delu: Ivan Pirnat, vzhodno okrožje, na levo roko. — Julijana Ocepova, dnevni kop, na glavo. — Josip Cerk, vzhodno okrožje, na levo roko. — Franc Dolar, Dobrna, na desno roko. — Ivan Volčko, zunanji obrat, na desno nogo, da so ga morali prenesti v rudniško bolnico. — Ivan Zora, vzhodno okrožje, na desno roko. — Zoz Maslova, Dobrna, na levo nogo. — Juro Herman, Dukičevo podjetje, na desno nogo.

• Sokolsko društvo opozarja članstvo in prijatelje Sokolstva na zabavni večer, ki se bo vršil v soboto 4. t. m. ob 8. zvečer pri Fortju. Vstopnina za osebo 8 Din, za družino 15 Din. Osebnih vabil ne razposiljamol Zdravo! — Odbor.

• Gostovanje sokolskega gledališča. Sokolsko gledališče v Trbovljah gostuje v nedeljo, 5. t. m. ob pol 4. pop. v hrastiškem Narodnem domu s Tuščevce »Golgotos«, dramo v treh delanjih. V ilustraciji pomena tega gledališča navajamo, da je v sezoni 1924/25 uprizorilo pod vodstvom režiserja br. Roberta Plaviška ml. in br. Leona Odlaška že 15 predstav, izmed katerih je moralo nekatere celo večkrat ponavljati. Igralo je »Ugrabljene Sabinke«, »Golgotos«, »Avtomobilista«, »Pri Hrdovih«, »Tekmos«, »

Iz življenja in sveta

Amundsenov polet na severni tečaj

Toliko se je o tem pisalo in govnilo, da bi res bil skrajni čas za to od vseh strani napovedano Amundsenovo ekspedicijo na sever naše zemlje. Amundsen bi sicer zelo rad šel na pol, saj bi bilo to zanj velika čast. Toda do sedaj je pač imel smolo, da so se njegovi načrti vedno izjalovili. Lani ob tem času se je pripravil raziskovalec na pot za letali italijanske mornarice v Pisi. Prišlo na je med njim in med tovarno do konflikta radi finančnih zadev in temu sporu se je pridružili še drugi konflikti političnega značaja. Amundsenovega poleta se je hoteli udeležiti neki letalec, ki je član fašistovske stranke. Mussolini je zahteval zanj posebne ugodnosti, celo take, ki so pomenjale konec Amundsenove avtoritete. Zato je Amundsen opustil svojo namero in je ostal doma.

Sedaj prihajajo poročila iz Osloa (bivše Kristijanije), da je nadomestno letalo za Amundsenovo ekspedicijo na severni tečaj že zapustilo norveško prestolnico in da je pripravljen za odhod na Spitzberge. Novo Amundsenovo ekspedicijo je podprl z denarjem ameriški borata Ellsworth. Požrtvovalni mecen je dosel osebo v Amundsenovo domovino ter se pridružil raziskovalcu na njegovem začnem potu. Če smemo verjeti časniškim poročilom, poleti Amundsen na severni tečaj definitivno še tekom tega meseca.

Zločini zoper pravost v velemestih

Pri razmišljanju seksualnih zločinov se mora strogo razločevati med onimi, ki se zagrešijo iz navede in onimi, katerim apelje človeka ugodna priljubljenost.

Ugodno priljubljenost nudi n. pr. omanjkanje stanovanj v povojni dobi. Dandanes je veliko družin, ki morajo stanovati v za človeško bivanje naravnost neprimernih prostorih. Ni redkega slučaj, da stanuje v stanovanju, obstoječem iz ene sobe in kuhinje, osem ali več oseb obojega spola. V teh tesnih prostorih se zgodi marsikaj, kar otroci ne bi smeli videti. Tu bivajo n. pr. hišne hčere skupno z različni vedno menjajočimi se mladeniči, ki so pri njih na stanovanju in spe z njimi v istem prostoru. Hčere, zgube polaroma to, kar žensko najbolj diči, namreč sramežljivost, v takih prostorih je tudi dana največkrat prilika za zločine zoper pravost.

Otrokom naj se kolikor mogoče zabranjuje potikati se po krajih, katere posebno ljubijo zločinci za svoje zavrlive namene. Sami sebi prenuščeni otroci, katerih ne morejo starši imeti pod skrbnim nadzorstvom, ker so zaposleni z zaslužkom vsakdanjega kruha, naj se dajo v za ta namen ustvarjena zavetišča ali na igralne prostore, ki so kolikor mogoče pod strogim policijskim nadzorstvom.

Ljudstvo samo lahko veliko pripomore pri izsledovanju zločincev zoper pravost s tem, da vsak slučaj, katerega označi, takoj naznani na pristojnem mestu. Tudi žalobno se ravno tako zvanj holiški krogi boje vzbujati javno pozornost in raje obračunajo z zločinci med štirimi očmi, da se s tem izognejo neprijetnemu zasliševanju otrok. S tem ravno najbolj škodujejo slošnosti. Zločinci zoper pravost je navadno nepoboljšljivi in pada vedno globlje, zato ga ni treba ščititi, ampak v slošnem interesu takoj učiniti nekdiljivega. Ludstvo se brez strahu lahko zavra uradništvu, ki je za take zadeve skrbno izbrano in je o vseh takih vrašanih natančno poučeno in je zajamčena tudi močjo.

Zločine zoper pravost nospesuje in podpira posebno pomanjkljiva razsvetljava cest in javnih prostorov. Velik del v zadnjem času na ženskah in otrocih izvršenih napadov bi se dalo preprečiti z holišo razsvetljava cest, posebno v od centra mesta bolj oddaljenih krajih. Zločinec se posebno boji luči, zato torej več svetlobe!

Rudarska katastrofa v Newcastleu

Komaj smo nekoliko pozabili na zadnjo rudarsko katastrofo v Dortmundu, kjer je prišlo toliko ljudi ob življenje, že beremo poročila o novi usodni nesreči, ki se je pripetila sedaj v nekem rudniku na Angleškem. V newcastleskih rovih Montagu pri Scottwodu je vdrla voda v premogovnik in zaprla dohode. Rudarji, ki so bili tik izhoda, so se z velikim naporom rešili, ostali pa so še sedaj pod zemljo in čakajo znanan na rešitev. Teh nesrečnežev je po številu 38.

Voda je vdrla v premogovnik čisto nen pričakovano. Takoj ko se je zgodila nesreča, je rudniško vodstvo obvestilo reševalne organe in uvedlo akcijo, ki bi omogočila rudarjem povratek iz podzemlja na sonce. Žal se je izkazala vsa dobra volja za brezuspešno. Dasi so začeli takoj črpati vodo iz rovov s posebnimi sesalkami, vendar napredovalo reševalna dela zelo počasi in ni doslej bilo mogoče pomagati na dan niti enim delavcu.

Težka nesreča je prišla medtem že pred dolno zbornico v Londonu, kjer je izjavil državni podtahnik James Fox na neko vprašanje, da se je bati pravi resnih posledic nesreče. Najbolj ugodno je to, da pritisk vode v rove še vedno narašča. Gasilci niso dohili dole od ponesrečenec nobena značka življenja. Na dvajsetih mrtvih trupel iz premogovnika bo mogoče mišljiti šele tedaj, ko bodo rovi docela izpraznjeni. Rudarski strokovnjaki menijo, da so reveži premagarili takol v prvem trenutku nesreče nastali žrtve katastrofe. Deloma jih je zadušila voda, deloma pa so umrli vsled strupenih plinov. Žalostna kronika rudarskega življenja se je s tem dogodkom pomnožila za novo tužno poglavje.

50 vojakov utonilo

Grozna nesreča se je pripetila te dni pri neki vojaški vaji v mindenskem okraju ob reki Weseri na Nemškem. Na večbi, katere so se udeležili štirje bataljoni pehote, poseben oddelek topništva ter skupina pionirjev, so se nslužili pešci za prehod čez reko dolgega splava. Pionirji so napravili pontonski splav, na katerega je stopilo 130 mož. Ko je bil splav sredi reke, se je razdril, ker so popustile zabiljabe na tramovih. Moštvo, ki se je nahajalo na pontonih, je padlo v vodo. Nastala je slošna panika, kajti vsak se je hotel rešiti in so bili vsi na kupu. Nekaterim se je posrečilo skobacati se na odtrgane deske in tramove. Ti so se rešili, ker so kosi lesa plavali s tokom vode, ki je bila na mestu kjer se je zgodila nesreča, izredno drobna in je odnašala moža za možem kakor slamnate bilke s seboj.

Pionirske čete so skušale rešiti nesrečneže, toda njihov trud je bil skrajno zaman. Posamezniki, ki so splezali na deske, so za silo poravnili splav tako enostransko otežili, da se je vnovič prevrnil, nakar se je polastil moštva silen obup. Vsakdo je videl pred sabo neizprosno porin, 80 mož se je končno z veliko muko rešilo na kopno, ostalih 50 na so požrli valovi. Voda je odnesla skoro vse žrtve s sabo.

Nesreča je izzvala v duši prebivalstva ob Weseri silno sočutje in globoko žalost. Ljudje pa so silno ogorčeni na vojaško oblast radi skrajno lahkomišelnega ravnanja s človeškimi življenji. Glavna krivda pri tej nesreči se pripisuje pionirskemu častniku, ki je spremljal posadko pri prevozu čez reko ter ni znal moštva primerno brzdati. Ko se je splav razdelil na dvoje, je izgubil prisotnost duha in ni znal pospešiti rešilne akcije.

Wesera meče trupla ponesrečenih vojakov še vedno na breg. Prehivalci krajev, ki ležijo ob reki, pomarajo ugotavljati identiteto ponesrečenec. Vojaška oblast je uvedla v zadevi strogo preiskavo, da se ugotove pravi krivci, ki pridejo pred sodišče.

Nadvojvoda pred sodiščem

Pred okrajnim sodnikom v dunjskem okraju Finfhausu je stal tre 1. t. m. kot obtoženec bivši avstrijski nadvojvoda Leopold Salvator, ki se je moral zagovarjati zaradi ogrožanja javne varnosti.

Bivši nadvojvoda je namreč mehanski pomožni delavec. Zdi se to sicer malce čudno, je pa res, kakor je »Jutro« že enkrat o njem pisalo, da se je posvetil poklicu in sicer mehaviki. Pri nekem dunjskem mehaniku je stopil v službo kot vajenec in se pripravil sedaj na bodočega samostojnega obrtnika, kakor pač vsak drug človek. Dne 16. januarja t. l. se je peljal bivši nadvojvoda precej hitro z motornim koleškom po mestu in ni tem podrl nekega blaginika, ki se je pri nezgodi nekoliko pototkel, k sreči je neznan. Vendar je bil kolezar raznjen in je moral dati odgovor pred sodnikom za svoje delanje. V stari Avstriji bi bilo kaj takega izključeno, ko po ustavi nihče ni mogel kazensko zasledovati Habsburžanov.

Leopold Habsburg, tako se sedaj piše nekdanji nadvojvoda, se je zagovarjal s tem, da je imel kot pomožni delavec v izvrševanju svoje službe silo in zato ni mogel paziti na vsakega človeka, ki mu je prišel nasproti. Delal je tudi, da mora s svojim zaslužkom krbiti za ženo in dva otroka. Zato je takrat prenašal filme od nekega kinematografa do drugega. Na Dunaju je namreč navada, da se isti film kratki prevača v dveh kinematografih. V to svrhu si najamejo lastniki kinov motorne koleserije, ki naglo izmenjavajo posamezne dele filmov med različni kinematografe. To se mora seveda vršiti zelo hitro, v potpornih koleseh. Tako službo je imel tudi Habsburžan.

Leopoldov zagovor je le nekaj lasenil, zakaj obsoljen je bil na prav ravnino kazni, samo na dvaletni zapornik okrog 170 dniarjev v našem denarju, s katero na ni bil zadovoljen in je vložil proti njej priliz. Podrli blažičnik ni zahteval odškodnine, češ, da je Leopold Habsburg itak človek, ki ga priganja usoda.

Židovska univerza v Jeruzalemu

V sredo so otvorili v navzočnosti najodličnejših reprezentantov vseh židovstva novo univerzo v Palestini, kjer se sedaj koncentriira židovstvo kot kulturna sila. Univerza leži na Olski gori. Razgled s prostora, kjer stoji zidovska univerza, je diven. Daleč naokoli je videti vse deželo do Mrtvega morja.

Židovska univerza ima veličansko knjižnico, ki obsega po večini nemški jezik. Zavod ima več fakultet, a upravlja ga generalno vodstvo, kateremu pripadajo židovska pesnika Ch. N. Blalik in Abad Haam, dalte profesorji: Einstein, Weizmann, James de Rothschild, N. Sokolov, dr. Magnes, sir Alred Mond in Feliks Wartburg.

Židovska univerza v Palestini je plod delotrajnega dela znanega prvobornitelja židovstva Teodorja Herzla, ki se je svoj čas že pogajal s Turčijo, da bi dovolila ustanoviti židom vseučilišče. Vendar je bil njegov trud tedaj zaman. Temeljni kamen za univerzitetno poslopje je bil položen 24. julija 1918. Zidanje palače je vodil berlinski arhitekt Kronenberg, ki je v razmeroma kratkem času poskrbel za to, da je židovstvo spravilo svojo centralno kulturno matico pod streho.

X. J. Casanova, 2. aprila, je bilo 200 let, kar se je rodil italijanski novelist, pisatelj-pustolovec Jakob Casanova, ki je opisal svoje galantne doživljaje v privlačnem slogu v svojih spominih. Casanova je umrl leta 1798, kot bibliotekar na gradu grofa Valdajna v Dachovem na Češkem.

X. Kupa v bližini Pariza. V bližini Pariza je pograbila osemletnega dečka podgana za roko in ga ugriznila. Rana se je nekaj dni normalno zdravila. Naenkrat pa je roka začela sumljivo otekati, tako da se je moral deček zateči k zdravniku. Leva je koj opazil, da ima fant kugo. Bolnika so hitro prepeljali v bolnišnico, njegove starše in so

bolce pa izolirali. Šola je bila takoj zaprta, ker se boje, da ne bi deček okužil tudi druge. — Kakor znano, je podgana silno nevarna žival, ker je zelo umazana in žre vse, kar ji pride pod nobe. Zato so zelo pogosti slučaj, ko prenašajo podgane kužne bacile.

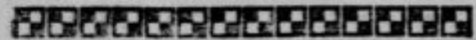
X. Ciklon na Majorki. Na balcarskem otoku Majorki v zapadnem delu Sredozemskega morja je divjal pretekli teden hud vrtilnasti vihar, ki je napravil veliko škodo. Ciklon je treščil nemški parnik »Christina«, ki je bil zasidran v pristanišču Solle, na breg, kjer se je zelo poškoval. Na raznih krajih otoka je odneslo valovje cele hiše. Vihar je podrli tudi več cerkvenih stolpov.

X. Druga železnika nesreča med Parizom in Bordeauxom. Pred par dnevi je skočil ker se je utrgal spoj, ekspresni vlak Pariz-Bordeaux s tira in padel precej globoko v reko, pri čemer so se vsi vozniki skoraj vsi razbili in je bilo več ljudi mrtvih in mnogo ranjenih. V noči od 30. na 31. marca se je

Poceni želite kupiti?

Vedite, da se verzenine vseh vrst, kravate, giace rokavce, nogavice, svilene-flor noga ice in vse modne potrebščine najceneje kupijo pri

ALBIN TURK, Prešernova ulica 40

na tej progri znova pripetila velika nesreča pri postaji Etampau. S tira je skočil potniški vlak, pri čemer sta se pošni in zadnji osebni voz prevrnila, razbila in potnike pokopala pod seboj. Bilo je več mrtvih in precej ranjenih. Škoda na materialu je ogromna.

X. Otvoritev novega pristanišča v Tokiju. V Tokiju so otvorili te dni nanovo zgrajeno pristanišče — staro je popolnoma uničil potres leta 1923. — z velikimi slavnostmi. Mesto je bilo vso noč razsvetljeno.

Domače ognjišče

Vrtna gnojila

Pridelki na naših vrtovih se obračajo najbolj na gnojilo. Čim bolj znamo povrtninam z ozirom na kolobarjenje gnojiti, tem več bomo dosežili. Naše vrtove gnojimo izključno s hlevskim gnojem in drugimi domačimi gnojili. Če imamo dosti teh gnojil na razpoložo in če z njimi primerno menjavamo, potem se da vobče izhajati ob takih gnojilih. V posameznih slučajih je pa naravnost potrebno, da se zatekamo k umetnim gnojilom. Po dosedanjih izkušnjah so umetna gnojila zmožna v zvezi z drugimi gnojili dvigniti vrtno pridelke še do dosti višje stopnje. Za intenziviranje vrtnarskega obrata so danes umetna gnojila skoraj neobhodno potrebna, ker je edino z njimi mogoče dopolnjevati učinek hlevskega gnojila glede posameznih redilnih snovi. Še posebno velja to v primeru, če hlevski gnoj ni najboljše kakovosti.

Najbolji so pa umetna gnojila potrebna za vrtove, če nam manjka hlevskega gnojila, kar se danes po mestih rado dogaja. Ne le da ga manjka, ima čapes tudi tako visoko ceno, da ga kaže že iz teza vzroka saj deloma nadomeščati z umetnim gnojem. S primernim menjavanjem hlevskega in umetnega gnojila se da v skrbnih rokah — če dosežli kakor s samim hlevskim gnojem.

Posamezni vrtovi so danes z izključno hlevskim gnojem enostransko gnojili, da bi se z delnim umetnim gnojenjem dalo več doseči in prav ugodno vplivati na večjo plodovitost vrtno zemlje. Ta potreba se kaže zlasti tam, kjer so vrtovi s potrjano močnim hlevskim gnojenjem preznojili, kjer se se razvile v zemlji razne organske kisline in kjer se je vpenznil raznovrsten mrčes in druga škodljiva polzeca. V takih primerih nam menjavno in dopolnjevalno gnojenje z umetnimi gnojili obeta mnogo več uspeha.

Vrtna zemlja je po vsej svoji naravi in po svoji večji delovitosti vse bolj hvaljevna za umetna gnojila kakor na manj vgrajena in manj vdejan njivska zemlja. V tem pogledu imamo že v naprej zasotvočljen neodrešljivi učinek in ugodnejši uspeh takih gnojil. Zlasti tudi zaradi tega, ker nam na vrtovih spriču življenja ne more srša nikdar delati take škode, kakor jo dela na njivah.

Z ozirom na vse to se danes umetna gnojila unravijeno priporočajo za vrtno gnojenje. Ves položaj za tako gnojenje je pri nas toliko ugodnejši, ker se dobe potrebna gnojila v prikladni sestavi in v nadrobni prodaji (od 5 kg naprej) Oddaja jih Kmetijska družba. Danes lahko dobimo umetna gnojila za listnate vrtno rastline (zelinate in solatne rastline), za stročnate rastline (fižol, grah) ni za korenjske rastline (korenček, pesa itd.). To sta dve veliki ugodnosti, ker je znano, da se sicer oddajajo umetna gnojila le na debelo, v vrečah no 100 kg in le v posameznih vrstah. To važno akcijo za porneševanje našega vrtnarstva je vnelo Sadržinsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo v zvezi z Kmetijsko družbo. Usneli so že dosedaj prav mnogih, kar se da novzeti tudi iz številnih naročil v letošnjem letu.

Uporaba regrata v kuhinji

K prvi pomladanski zelenjavi pristevarno tudi regrat. Treba je le da si ga na blišnjem travniku nabereamo. Posebno okusen je na krtinah, kjer je napol od zemlje zasut. Posesnice vrtove, na katerih se nahaja regrat, naj povežejo čez rastlino cvetlični lonček in dohbe bodo lepo rumenkasto solato. Konice lističev odščiplj, ker so zveč na bolj trde.

Solato pripraviti lahko na običajen način ali pa opereti liste, jih nadrobno sesekljaj pomešaj s sesekljano čebulo, poprom in soljo, poljšaj z razcvrto slanino in okusaj z limoninim sokom.

Večji zeleni listi, dajo izvrstno špinazo. V to svrhu jih dobro operi, odščiplj konice in jih prav dobro sesekljaj. V surovo maslo daj nekoliko česna, nato regrat, ki ga duš, kolikor mogoče brez vode 1 uro. Osolj in dodaj nekoliko mesnega ekstrata. K tej prikuhi postavi na mizo jajca, kotleto, pečur krompir itd.

Angleži izdelujejo iz mladih cvetov regrata plačo, ki se napravlja na sledeči način: 2 litra rumenih cvetnih listov poljš z 2 l kropla. To pusti 48 ur dobro pokrito na hladnem. Nato prelij tekočino skozi snotno prtček in kuhaj pol ure s sledečimi dodatki: 500 g sladkorja, nekoliko ingverja in olupki pol pomaranče. Ko tekočina odmekneš, pridaj še sok polovice pomaranče. Ohladi počasi. Dodaj nekoliko kvasa, da tekočina začne kvepiti. V treh dneh je kipejno končano. Tekočina se vlije v temno stekleno in dobro zamaži ter 2 meseca shrani v hladnem prostoru. Po preteku tega časa je plača gotova in se lahko prelije v manjše steklenice.

«Črne duše». Zgneti 25 dkg moka s ravo no toliko sladkorja in polovico toliko čokolade, 5 dkg sirovega masla, 3 cela jajca, 3 g stoletnih klinčkovih žbic in nekoliko limonine lupine. Zvaljaj testo in izreži različne oblike.

«Sirovo rezine». Spomladi so zanje pravi vsi mehki siri kakor »Imperial«, »Fromage de Brie«, majski sir. Poslednjega pripravijo na sledeči način: Vzemi sveže pripravljeno »liptavec«, mehkega siračka in d brega svežega sirovega masla, od vseh snovi enako množino. Pasiraj, zmešaj z 1 do 2 žlicama mлека, kisle smetane ali piva, da je snotat, vsoli in pridaj sesekljane česna. Nato pusti zmes stati nekaj ur, da se vleži in namaži jo potem lično na rezine rženega kruha.

Ojznote madežo na steklin odpravš si o okna umilješ s terpentinom. Tudi rožale iz medu na oknih lahko osnažiš na isti način ter jih potem še zdreješ.

«Chadeaux». V četrt litra dobrega vina daj 15 kock sladkorja in ga raztopi; dodaj v loncu še 5 rumenjakov in zmes mrlzo raztepal toliko časa, da se peni. Potem daj loncu na ogenj, raztepal dalje, da se tekočina vzdigne, odmakni in raztepal še toliko časa da se zgosti.

Plateno pohištvo osnažiš z vinskiim cvetom. Namoli z njim staro zobno krtačico in odrgni del za delom. Kar je loščenega lesa pokrij s krnami ker vinski cvet pusti na njem lise. Naposled odrgni še platenino s staro plateno krpo.

Kuhinjsko pohištvo se prenovi na sledeči način: Najprej moraš s pohištva odstraniti vse prejšnje barvo, kar dosežeš s krpilnim sredstvom ali z rbanjem s sožo in milom in odrganjem s pečilnim papirjem. Potem leg pobarvaj in naposled lošč.

Mate Marn:

Muha

(Zgodba o smrti.)

I.

Soba je bila velika in je imela okna naravnost na cesto. Toda niti soba niti cesta nista kazali ne lepega in tudi ne prijaznega lica. Med stenami, ki so bile morda že pred več leti zadnikrat pobeljene, se je širil zopern voni po zdnavilih in po znoju. Nepometenla da so bila črna, po stenah je v neredu visela moška in ženska obleka, po nizi in po stropu so se pasle debele muhe.

V kotu je stala postelja z rudečo odejo, izpod odeje in platnene rjuhe na se je videla rama in bleda glava. Invalid Anton je ležal tu že tretji mesec, skoro na smrt obsoljen od letike, toda ga je krčevito hrepenenje držalo na površju, hrepenenje po življenju. Držal je, kakor že tolikokrat, zopet Röntgenov posatek svojih pljuč v rokah:

«Kaj bo to letika!» je v duhu podil od sebe vse črne misli. «Samó leve bronhije je napadel močen katar, desna stran je na popolnoma zdrava.»

In je čital neko debelo medicinsko knjigo, dolgo čital in pozorno. Potem pa se je zagledal skozi okno na cesto. Februarška zima je bila zunaj, leden

izmed onih, ko mraz odjenja in začne sneg kopneti. Mase snega so konole, snežnica je šumela od vseh strani na vse strani, koniska konita in volovji parklji so škopili umazano in z blatom pomešano rumeno brozgo na levo in desno, vozniški so vihteli biče nad živino in postalali ob hlodih, ki so počasi in trumoma polzeli po cesti.

Morda nastopi celo zgodnja pomlad?

II.

Zgodnja pomlad ni nastopila. Ze takoj naslednji teden se je nebo pobleščilo in začelo se snežiti na debelo in je snežilo dva dni in dve noči. Najo je pritisnil hud mraz, da je kar skrinalo. In mimo okna je videl Anton bliskovita leteti sani in krazuljčki na vratovih pomosnih svatovskih konj so veselo žvenkljali v radostno predpustno jutro. Da bi mogel z njimi!

V sobi je bilo zakurjeno. Zelena, velika peč je širila od sebe močno toploto in tudi okna ogrevala tako, da se niso mogle na njih delati ledene rže. Zima se ni v sobi prav nič poznala za to je skrbela Antonova mati. Toda Anton ni bilo nič bolje. Bilo je jasno da je on laborko na veji: ko bo dozorelo, bo padlo na tla.

Toda upanje njegovo in njegova ve-

ra je bila tolika, da je iz zime, ki je divjala in škripala pred hišo, pričaral v svojo domišljijo najlepšo pomlad.

«Poste videli, mati, te zime bo kmalu konec. Se en mesec, potem bo pa Velika noč in nato pomlad. In takrat bom šel lahko ven in bom hodil k Savi se solnčit. V nekaj tednih, pa bo dobro!»

Govoril je s tako vero in zaupanjem, da je dobra starka res mislila, da mu je bolje. No, videti je bilo, da res — saj je bil tako dobre volje in tudi spal je dobro. In kakor bi celo sama narava hotela dati bolniku prav — se je vrtno menekrat spreminilo: začeli so se isati mračni dnevi, zima je kopnela. Velika noč se je z naglimi koraki bližala. Anton se je brezmejno veselil. Kakor otroku, tako so se mu porajale žele družu za drugo. In tako mu je prišlo na misel, da bi mu pomaranče izborno pomagale. Prav v Ljubljano je mati poslala ponje.

In ko so pomaranče prišle — se Anton ni dotaknil nobene. Govoril je že o drugih stvarih in mu je prišlo na misel, kateri bi neki bil najlepši pomladni dan. In sta obadva z materjo ugibala, kateri bi to bil. Mati je menil, da Velika noč. Sin pa — svoj čas je bil socialist — je ugovarjal:

«Ne, mati, v maju so najlepši dnevi. Je prvi maj mnogo lepši nego Velika noč.»

Pa je vzela mati pratiko v roke in poksala Veliko noč in prvi maj.

«Clel, Anton, saj imaš prav! Pa tudi na nedeljo je letos prvi maj!»

«Ali vidite, ali vidite!» je vzklikal Anton veselo.

III.

Odslej je Anton videl vse podotnosti tega najlepšega dne. Zunaj bo že vse zeleno, vrbove piščalke bodo piskale, zvonovi bodo zvonili — morda celo potrkavali, sonce bo sialo in okna bodo odprta. Da, prav tisti dan bo on vstal iz bolniške postelje, morda ravno opoldne ali pa že zjutraj z belim dnem. In je zopet vprašal mater, kdaj je lepše vstati: zjutraj ali opoldne.

Mati je rekla da zjutraj. Toda zopet il je ugovarjal Anton:

«Mi delavci, če smo le mogli, snio vstajali šele proti poldnevu.»

In zopet je odienjala mati in rekla, da je za njega najlepše, če vstane opoldne.

«Takrat je solnce najvišje, se je ugabljal Anton v svojo misel, in ima največjo moč: da, takrat bom vstal.

In natančno, ko bo bila ura poldne. Pa mu je pri tem zopet prišlo na misel, da je vendar treba tudi za to se v naprej odločiti, ali naj se dvigne, ko bo ura udarila prvič, ali, ko bo udarila dvanaestič. Pa sta se slednjič z materjo odločila za število dvanaest, ker da je to sveto in pomenljivo število.

In tako je bilo že čisto natančno določeno, kdaj bo Anton ozdravel in vstal iz postelje.

IV.

Anton je danzadnem jemal pratiko v roko in nazadnje je sploh ni več jemal. Vedel je za vse dni do Velike noči in za vse dni in praznike po Veliki noči do prvega maha natančno in na pamet. Strmel je po cele ure v strop in včasih mislil, včasih pa nič mislil. Včasih je mislil in opazoval muhe na stropu.

«Tako počasi lezejo dnevi, ko te muhe, Pa bodo vendar minili, prav kakor tudi katera izmed teh muh pleteze ves strop od peči pa do okna.»

In so mu bile odslej muhe skore simbol posameznih dni. In dnevi so notekali, prišla in prešla je Velika noč in tudi prvi maj se je bližal. Anton je postal nestrpen in tudi spal je največkrat zelo slabo.

«Ko pride moja ura, bo vsega tega konec,» si je mislil. No, in slednjič je

Gospodarstvo

Glavna skupščina Hmeljarškega društva v Zalcu

Dne 25. marca se je vršila v Zalcu 45. glavna skupščina Hmeljarškega društva za Slovenijo, ki jo je otvoril predsednik g. Fr. Roblek. Iz obsežnega poročila o delovanju društva, katero je podal društveni poslovodja g. Anton Petriček posnemamo naslednje:

Društvo je imelo lani 416 članov, kolikor jih ni imelo nobeno drugo leto. Kot zastopnik našega društva se je mednarodne konference srednjeevropskih hmeljarških organizacij v Zalcu 15. avgusta 1924. udeležil g. Roblek. Interese hmeljarstva pri kmetijski anketi za mariborsko oblast dne 23. januarja t. l. v Mariboru je zastopal društveni poslovodja g. Anton Petriček.

Poučna shoda sta se vršila le dva, in sicer pri št. Martinu v Rožni dolini in v Braslovčah. Društveni poslovodja je objavil v domačih časopisih naslednje poučne članke: »Vsem hmeljarjem«, »Kako režemo hmelje«, »Kako gnojimo hmelje«, »Hmeljarstvo v Nemčiji«, »Napake, katere delajo hmeljarji v spomladu«, »Vsem poverljivikom: in »Hmelje«.

Odbor je javil 171im inozemskim hmeljarškim društvom in petim inozemskim strokovnim časopisom 16 poročil o stanju naših hmeljarških nasadov, potem je razglasil 28 poročil v petih domačih časopisih o stanju hmeljarških nasadov. Erzojavni tržnih poročil iz Zalta in Nürnberga je razposlal vseh skupaj 2944. Za polovično vožnjo hmeljskih obralcev na železniških progah se je zglasilo 118 strank, ki so dvinile 330 legitimacij. S to olajšavo so si hmeljarji priborili najmanj 15—16.000 Din.

Pozivnikov z umetnimi gnojili se je lotilo več hmeljarjev, vendar so jih le trije izvršili tako, kakor je bilo predpisano. Ti hmeljarji so: Josip in Martin Hauptman ter Fr. Mirnik, vsi iz Gorice.

Leto 1924. bo ostalo hmeljarjem v slabem spominu. Od marca do septembra, ko se rastlina razvija smo imeli 94 deževnih dni. Razen tega so hude nevihte in burle povzročile mnogo škoda v nasadih. V slabem spominu bo pa to leto ostalo hmeljarjem tudi zaradi tega, ker se niso uresničile njih nade na visoke cene kakor so bile leta 1923.

Izmed škodljivcev, ki so se prikazali v nasadih, moramo omeniti: bolhače, skrzate, ogrce, rdečega pajka in še druge. Zaradi oljne mokrote je prišla nad poznih hmelj nekak vrsta peronospore, ki pa s peronosporo v vinogradih nima ničesar sorodnega.

Obiranje goldinga se je pričelo okoli 20. avgusta ter bilo tekom snega tedna končano; obranje poznega hmelja se je pa začelo do sredi septembra. Mnogo hmelja te vrste je ostalo na drogovi. O množini pridelka pa ne vemo poročati, ker je mnogo hmelja še neprodanega in ker država še vedno ni izvršila že dolgo ukazane statistike. Ves pridelček se sme morda cediti na približno 5000 meterskih stotov.

G. dr. Šribar je v imenu računskih pregledovalcev poročal, da so našli račune v lepem redu in je predlagal, da se d' ožjemu odboru absolutoriji, kar se je tudi zgodilo.

Letnično bodo pobirali gg. poverjeniki ter znaša za nehmeljarje 5, za hmeljarje do 2000 sačežev 10, za one do 10.000 sačežev 25 in za hmeljarje preko 10.000 sačežev 50 Din.

O odmeri osebne dohodnine se je razvil prav živahen razgovor, katerega so se udeležili gg. Roblek, Irman, Bošnjak, Kladnik, Jurhar, Derča, Pikel in drugi. Končno je prečital g. Roblek nasledno resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta:

Vsem državnim poslancem!
 Ker zakon o osebnih davkih in njegova kruta izvedba povzroča težko krivico — zlasti hmeljarjem — se pozivajo vsi slovenski državni poslanci Narodne skupščine, naj delajo na to:

- 1) da se davčna lestva, glasovca se na krome, uporablja v sedaj postavno določeni valuti, to je v denarjih;
- 2) da se uvede kot davčna podlaga zopet triletno povprečje dohodkov in
- 3) da se pri omih davčnih obveznicah, katerih dohodki izvirajo v pretežni meri iz hmeljarstva, ukine izterjavanje osebne dohodnine do njeneza definitivnega predpisa za davčno leto 1925.

Po daljšem razgovoru se je tudi sklenilo, da Hmeljarško društvo pozove vse občine

vendar prišel zadnji april in zadnji predpoldne.

Tudi tisto popoldne je Anton izrekel pozorno motril muhe.

»Še en dan — še ena muha.«

In iskal jo je z očmi, katera bi bila tista, ki bi nomenila zadnji dan. Pa je jo ugledal. Tik nad podobo sv. Antona je lezla in notem po stropu na drugo stran do peči.

»Bo preležala, bo!« si misli Anton.

Pa se je muha ustavila in se ni premaknila tisti dan nič več.

»Čudno — ta misli pa šele jutri dalje. Morda celo šele opoldne.«

In ljuba mu je postala ta muha. L'rvca mala zjutraj se je najprej o'rl na strop in se razveselil: muha je bila še vedno na istem mestu.

»Da, opoldne bo šla dalje!«

Pa se je takoj na tihem zbal: kaj pa, če odleti? in če pride nadno paik?

In mu je postalo tesno pri srcu. Kakor bi njegova usoda bila zvezana s tem.

Prišla je mati pometat sobo.

»Mati, ali vidite onole muho,« in jo pokaže.

»Ah, te golazni je toliko!« in mač potegne z metlo po stropu in omede vse muhe.

»Jej, mati, kaj ste napravili!«

Anton je omahnil in še tisti dan je preminul.

»Še zastope hmeljskega okoliša, naj zahtevajo od davčne oblasti, da se v komisijo za določitev osebne dohodnine pokliče dva, po občinskem odboru izvoljena zaupnika.

G. Pikel je potem razmotril, zakaj ne gre hmelj v denar, ter našel naslednje vzroke: 1.) dviganje dinarja, 2.) konkurenca hmelja iz Bačke, 3.) občno pomanjkanje denarja, 4.) pomanjkanje izvoza v Anglijo in Ameriko, 5.) napačne informacije iz Češkoslovaške itd.

G. Roblek je poročal, da zasleduje dviganje in padanje cen na hmeljskem trgu ter prišel do zaključka, da situacija ni prisleha in da smemo upati na njeno zboljšanje.

G. Irman je pozval društveno vodstvo, naj se poteguje in stori vse korake, da prične naš hmelj na svetovnem trgu do svoje veljave potom postavne oznake istega. G. Roblek mu je odgovoril, da imamo itak od oblasti potrjeno oznakovalnico za hmelj vendar je vsako označenje našega hmelja za inozemstvo iluzorično. G. Irman je potem v daljšem govoru razpravljal o hmeljarstvu vobče in o delovanju Hmeljarškega društva posebno ter pozval vse navzoče, naj skrbje za to, da bo število društvenikov prav veliko.

G. Jurhar je izrazil željo, naj društvo stori vse, da bo prihajalo kolikor mogoče mnogo kupcev v naš hmeljski okoliš. Čin večja je konkurenca, tem večje so cene.

Končno je gosp. Roblek govoril o predprodaji hmelja ter razložil njene slabe posledice za vse druge hmeljarje. Predprodala naj izgine med nami. Ker se ni nihče več oglašil k besedi, se je g. predsednik zahvalil za obilo udeležbo ter zaključil zborovanje.

Tržna poročila

Novošadska blagovna borza (2. t. m.) Pšenica: baška, Novi Sad, 2 vagona 460; baška, 75 kg, 2 — 3 odst., 455. Turščica: baška, 6 vagonov 165; baška, junij-Julij, 5 vagonov 200; baška, zuban, 1 vagon 17; banatska, Zenta, april, 5 vagonov 175; srem ska, april-maj, 5 vagonov 185. Tendenci v pšenici stanovitna, v turščici nestanovitna.

Zagrebaški cvetni stebel (2. t. m.) Drugi dan cvetnega sejma je bil eden najuspešnejših letnih sejmov, kakršnega že dolgo ni bilo. Dogon ni bil baš nalobiteljski ali se je videla lepa živina in je bila kupčija velika. Nastopili so zopet inozemci kot močni kupci. Nekaj volov in mnogo konj se je prodalo za Trst dočim so se za Avstrijo kupovale krave in b'ki. Krme je bilo precej na selmu.

Cene za kg žive teže: bik 9 — 11, junča domača I. 11 — 12, II. 10 — 11, junča I. 12 do 14, II. 11 — 12,50, krave domače I. 11 do 12,75, II. 10 — 11, III. 5 — 7, bosanske krave II. 7 — 8 voli domači I. 12 — 13,50, II. 10,50 — 11,50, III. 8 — 10, bosanski vol I. 9 — 10, teleta II — 13,50, svinje neplitane 11,25 — 13, plitane sremške 15 — 16, domače 14,50 — 15 Din. Konji: 4000 — 15.000 Din par po kakovosti. Krma: detelja 120 do 150, seno II. 50 — 75, stisnjeno 110 — 125 otava 112 — 150, slama za krmo 100 — 125 Din za 100 kg.

Dunajška borza za kmetijske produkte (1. aprila.) Nadaljevanje cen pšenici in turščici v Chicagu je povzročilo na dunajskem kakor nekaterih drugih evropskih tržnih zmanjšanje kupčije. Vendar popolnoma se položaj na evropskih tržnih ne ravna več po ameriških borzah. V inozemski pšenici se je zadnje dni sklenilo na dunajskem trgu več kupčij po nižjih cenah. V drugem blagu je znatno zmernejši promet. Notirajo za 100 kg v šillingih vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 52 — 53, madžarska a. Potiska 55 — 55,70, jugoslovenska 54 — 54,50, Rosafé 50,50 do 51,50; rž: 47,50 — 50; ječmen: domači 47 do 52; turščica: 27 — 28; oves: 39 — 40; pšenični zdrob: 90 — 92; turščji zdrob: 41 do 45; pšenična moka 60; domača 87 do 90, madžarska 84 — 88, jugoslovenska 83 — 85; krušna moka: domača I. 68 — 71 šillingov.

Žitna borza v Chicagu (1. t. m.) Početni tečaj: Pšenica: Tendenci čvrsta (31. marca neredna), za maj 148,5 (146,25), za julij 139,62 (137,5), september 131,25 (129,5). Turščica: Tendenci čvrsta. Za maj 105,5 (104,62), julij 109,3 (108,25), september 110,75 (109,12). Rž: Tendenci čvrsta (31. marca zelo čvrsta). Za maj 121 (119,75), julij 110 (109,62). Cene v centih za bušel.

— Zadržna zveza v Celju ima v nedeljo dne 5. aprila ob 9. uri dopoldne v dvorani Mestne hranilnice v Celju svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu je poleg poslovnega poročila predavanje g. dr. Božiče o poslovanju z menicami in posojilnicah in predavanje davčnega upravitelja g. Megliča iz Maribora o davkih. Članice so uljudno vabljene, da se zborovanja po svojih delgatih udeležje v čim večjem številu.

— Plačilne težkoče Zanatlijske banke v Zagrebu. Iz Zagreba poročajo: Ker je s 1. t. m. ukinjena prisilna poravnava, je bilo 31. marca še v naglici vloženo pet prošelj za uvedbo prisilne poravnave. Med temi je Sveopća zanatlijska banka, ki se je že dalje časa nahajala v plačilnih težavah.

— Izenačenje taks za vizumo. Predlog našega konzularnega oddelka ministrstva notranjih del, da se takse za konzularne vize izenačijo in zn'žajo, je sprejel doslej od Češkoslovaške in Italije. Pričakuje pa se, da ga bodo sprejeli tudi ostale države, ker je na ta način mogoče iziti iz dosedanjega kaosa, ki vlada v pogledu plačevanja vizumov v eni in isti državi.

— Likvidacija delniške družbe v Zagrebu. »Mascotte«, d. d. v Zagrebu ima 15. t. m. glavno skupščino, na kateri se bo sklepalo o likvidaciji družbe.

— Banca Commerciale v Milanu izplačuje 12-odst. dividendo. Čisti dobiček za leto 1924. znaša 87 milijonov litr.

— Nazadovanje neizplačenosti v Avstriji. Izza srede marca t. l. se je število neizplačenih na Dunaju zmanjšalo, in sicer za

1244. Dne 1. aprila je bilo 78.089 nezaposlenih, ki so dobivali podporo. Od teh je bilo 24.872 žensk.

— V Avstriji se nameravajo povisati cene železu. Z Dunaja poročajo, da se pripravljajo povisati cen železu, ker so nižje kakor v Češkoslovaški, Madžarski in Jugoslaviji.

— Živahen lesni promet v Avstriji. Na dunajski lesni borzi dne 1. t. m. se je promet izredno živahno razvil in je bilo precej zaključkov, zlasti v lesu za kolarje, krevzovih drogih ter v borovcu in smrekovem lesu. Cene so čvrste.

— Madžarska zlata pariteta. Iz Budimpešte poročajo: Finančni minister je določil proračunski ključ zlate krone v carlskem postopanju do konca aprila nadalje v razmerju 14.700 papirnatih za eno zlato krono.

— Sprememba prisilne poravnave v Madžarski. Madžarska vlada je regulirala postopanje prisilne poravnave z naredbo tako, da morajo dolžniki ponuditi najmanj 40-odst. kvoto, ki se mora plačati tekom enega leta. V primeru večje kvote more dolžnik doseči podaljšanje plačilnega roka za znesek preko 50 odst. Naredba se ne nanaša na primere, ki so se udeležili pred izdajo te naredbe.

— Naraščanje števila involenc v Češkoslovaški. Kakor je razvidno iz statističnih podatkov, je samo na Češkem brez ostalih češkoslovaških pokrajin znašala tekom marca število prisilnih poravnav 92 napram 83 in konkurzov 36 napram 24 v februarju.

— Naraščanje števila konkurzov v Nemčiji. Konkurnza statistika v Nemčiji, ki pokazuje v zadnjem četrtletju 1924. zboljšanje, se je v prvem četrtletju t. l. zopet poslabšala. Otvorjenih je bilo v prvih treh mesecih t. l. 2163 konkurzov v Nemčiji napram 1977 v prejšnjem četrtletju.

— Ogromni dobiček Fordove avtomobilske družbe. Fordova družba izkazuje za leto 1924. dobiček preko 100 milijonov dolarjev. Na vsako delnico se izplača 582 dolarjev. V l. 1923. se je izplačalo le 476 dolarjev. Strokovnjaki newyorške borze cenijo celokupno vrednost delnic na preko 1 milijarde dolarjev.

— Naraščanje cen petroleju v Ameriki. Iz Newyorke poročajo, da so se cene petroleju povisale za 5 do 15 centov barril. Stečilo bo baje v najkrajšem času ponovno povisanje cen.

Borze

2. aprila 1925.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčije: zaključki.) Vrednote: 7-odst. posojilo 59 do 62,5, 4-odst. kranjsko posojilo 1888, 0 do 22,5, 4,5-odst. kranjsko melioracijsko 0 do 22,5, 4,5-odst. kranjsko posojilo 1917, 0 do 22,5, vojna škoda 158 — 0, Celjska posojilnica 210 — 214, Ljubljanska kreditna 2,35 do 0, Merkantila 112 — 128, Praštediona 830 — 835, Kreditni za trgovino 190 — 200, Strojne 126 — 135, Trbovlje 410 — 418, Vevče 100 — 108, Nihag 51 — 0, Stavbna 108 do 280. — Biago: zaključek: smrekovi prvovrstni hlodi, od 30 cm naprej, med'a 44 cm, 4 m dolžine, suhi, fco Kranj, 7 vagonov (300). Napram večeraj ni značajnih sprememb v ponudbah in povpraševanjih.

ZAGREB. V efektivih tendenci nespremenjena. Od bančnih papirjev je oslabil Jugo. Promet v vrednotah je bil precej slab. V industrijskih papirjih je bil promet živahnejši, toda več papirjev je nazadovalo, zlasti Šečerana in Nihag. V devizah e bila tendenci čvrstejša. Blaga je bilo na tržišču zelo malo. Skoro vse povpraševanje je pokrila Narodna banka. Blaga je primanjkovalo posebno v devizi na Švico, Italija, London in Svica so poskočili za eno točko, dočim so ostale devize obdržale svoj čvrsti tečaj od večeraj. Promet je bil drugače precej slab. Nekaj več se je trgovalo samov devizi na Italijo. Notirale so devize: Dunaj 866—886, Berlin 1475,25—1490,25, Italija izplačilo 254,4—257,4, ček 254—257, London izplačilo 295,5—298,5, London ček 295,5—298,5, Newyork ček 61,57—62,57, Pariz 321,75—326,75, Praga 183—186, Svica 1195—1205, ček 1194—1204; valute: dolar 60,925—61,925, lire 254,25—257,25; efekti: bančni: Trgo 15—16, Eskomptna 106—107, Kreditna Zagreb 105—107, Hipo 58—59, Jugo 99—100, Ljubljanska kreditna 2,35—250, Obrtna 70—71, Praštediona 830—840, Etno 87,5—89, Slavenska 71—72, Narodna 0—3700; Industrijski: Drava 190—200, Vevče 100—120; državni: 7% posojilo 63—63,5, agrarne 29—30, vojna škoda per kasa 159,5—162, obračun 161—162.

BEograd. Položaj za devize je bil nekaj milačnejši kakor večeraj. Narodna banka je intervenirala v manjših količinah v devizah na London, Svico in Newyork. Ostalo povpraševanje je bilo krito s strani privatnih bank. Po borzi je bila tendenci nekoliko čvrstejša. Notirale so devize: Dunaj 875—876, Berlin 1478—1480, Bruselj 316—318, Budimpešta 0,0862—0,863, Italija 255,5—255,75, London 296,5—297, Newyork 62,05—62,10, Pariz 324—324,5, Praga 184,25—184,35, Svica 1197—1198.

CURIH. Beograd 8,35, Newyork 518,50, London 24,77, Pariz 27,05, Milan 21,35, Praga 15,35, Budimpešta 0,0072, Bukarešta 2,41, Sofija 3,775, Dunaj 73.

DUNAJ. Beograd 11,46 — 11,44, Berla 168,75 — 169,35, Budimpešta 98,05 — 98,45, Bukarešta 3,25 — 3,27, London 33,905 do 34,005, Milan 29,18 — 29,30, Newyork 709,35 do 711,85, Pariz 36,97 — 37,13, Praga 21,0225 do 21,1025, Varšava 136,15 — 136,65, Sofija 5,15 — 5,19, Curih 136,81 — 137,31; dinarji 11,39 — 11,45.

PRAGA. Beograd 54,50. Dunaj 477, R'm 139,25, Newyork 33,80, Curih 65,3.

BERLIN. Beograd 6,72, Dunaj 59,07, Mila 17,37, Praga 12,415, Curih 80,90.

Sokol

Starešinstvo Jugoslovenskega Sokolstva Seveza se je na svoji prvi seji dne 30. marca konstituiralo sledeče: starosta F. Gangl, podstarosta I. Bajželi, tajnik dr. Fax, njegov namestnik Zelenko, blagajnik Kajrež, upravitelj pisarne J. Dev, knjižničar I. Bajželi, upravitelj Glasnika J. Dev, arhivar Miklavc, nadzornik knjigovodstva Biber, Predsednik odsekov: prosvetnega Jeras, organizacijskega Marolt, statističnega Švajcar, gospodarskega Turk, železniškega Ludv'k, pravdnega dr. Fetič, propagandnega dr. Krejčič, za prapore Marolt, za kroje Gangl. Posamezne odseke sestavljajo predsedniki odsekov, ki pa lahko vpošljejo v odsek tudi člane izven saveznega starešinstva. Disciplinarne zadeve, ki jih je doslej reševal organizacijski odsek, se odslej odstopijo v ravnanje pravdnemu odseku. — Redne seje saveznega starešinstva bodo vsak ponedeljek ob 8. uri zvečer v savezni pisarni. Seje odsekov sklicujejo predsedniki odsekov po potrebi.

Jugoslovensko Sokolstvo, ki je tudi vabljeno na zlet francoskih gimnazistov, se zleta iz gornjih ozirov letos ne bo udeležilo, ker bi taka ekspedicija prehudo obtežila savezno blagajno, kakor se je to zgodilo lanske leto z udeležbo na olimpijadi v Parizu.

Prosvetni odbor sokolskega društva Ljubljana II. opozarja, da se vrši v soboto, dne 4. aprila ob 20. uri v l. d razredu drž realke predavanje g. prof. Fran Dolžana »O postanku sveta«, katerega se ima članstvo in naraščaj brezpogojno udeležiti.

Sokolsko društvo v Radovljici priredi v soboto dne 4. aprila ob 20. uri prosveto Masarykove 75-letnice. Na sporedu je predavanje in godbene točke. Vstop prost. 697

Medicinske tekme jugoslovenskega Sokolstva v Beogradu. Široki spored za medletne tekme je določen tako, da se vršijo tekme vrst in posameznikov prvi dan, drugi dan pa tekme za prvenstvo JSS in javni nastop, pri katerem nastopijo člani in članice s prostimi vajami, župa Beograd pa nastopi tudi z deco in naraščajem. Podrobni spored bo določen pozneje.

Sport

Službene objave LNP.

(iz seje p. o. l. IV.)

Čitajo se naslednji igrači s pravom nastopa kot sledi: za S. K. Celje: Stepančič Sl.; za S. K. Muro: Benčik Vincenc, oba 14. IV.; za Lask: Grahor Ivan 8. IV.; za S. K. Ilirija: Pikel Franc po § 10. o. p. za prvenstvene in prijateljske tekme 8. IV. Igrač Oberlinčev Roman (Celje) se črta iz podsavznega seznama verificiranih igralcev.

Glasom sklepa p. o. imajo do nadaljnega zabrano igre naslednji igrači: Erman (Primorje), Zupančič Ivan, Zupančič Milan, Miklavčič Matko (Ilirija).

LNP. Seja kazenskega odbora se vrši danes ob 19.30 v sobi Sportne zveze, Narodni dom. K tej seji se pozivajo naslednji gg.: Erman, Doberlet, Zupančič Iv., Zupančič Milan, Miklavčič M.

Službene objave LLAP.

(iz seje u. o. dne 1. aprila 1925.)

Prošnji T. K. D. Atena za sprejem v lahkoletsko sekcijo LLAP. se ugodil: imenovani klub se sprejme in se prijavi JLAS.

Obveščajo se vsi klubi, da dobi LLAP. v kratkem iz Zagreba kolajne za prvenstvo Jugoslavije v l. 1924.

Pozivljejo se klubi S. K. Primorje, Ilirija in Lask, da čimprej pošljejo tajništvo preple verificacijskih tiskovin za atlete Hribovšek, Premk Milan in Lovrič.

Verificirajo se sledeči atleti s pravom takojšnjega nastopa: za Lask: Pucelj Ivan, Tratnik Joško, Po-

sek Mirko in Sega Matija; za S. K. Primorje Camernik Anton, Janovsky Milan in Umnik Ivan.

Verificira se Cross-country prvenstvo LLAP. za leto 1925.

I. mesto pripade S. K. Ilirija, 9 točk (I. II. in VI. mesto); II. mesto Lask, 16 točk (III., IV. IX.) mesto). Prvak v Cross-countryju za l. 1925. je moštvo S. K. Ilirija. Kot podince je priporil prvenstvo za l. 1925. Držaj Edi (Ilirija) v času 22:57.1. II. mesto: Roth (Ilirija), III. Slapničar (Lask), IV. De Reggi (Lask), V. Vidic (Primorje); VI. Hladnič (Ilirija).

Opozarjajo se vsi klubi, da se vrši v mbo secu juniju v Firenci velik lahkoletski miting, na katerem bodo startale reprezentance Italije, Francije, Češkoslovaške, Nemčije, Avstrije, Madžarske in Jugoslavije. Izbirni miting LLAP. in JLAS. za določitev jug. reprezentance se bo vršil koncem meseca maja.

Članarino za l. 1925. so vplačali sledeči klubi: Lask, Ilirija, Jadran, Primorje in Atena. Primorje je plačalo globo 100 Din.

Hašk v Ljubljani. Eden najodličnejših zagrebških klubov, Hašk, nastopi v nedeljo 5. t. m. s svojim nogometnim moštvom v Ljubljani, kjer bo igral s Hermesom. Bilo bi odveč pisati o kvaliteti Haška, ki je znan danes po vsej Evropi. Čeprav je Hermes letos v zelo dobri formi, bo njegova borba brezupna, igra pa bo brez dvoma nudila prvovrsten sportni užitek. Hermes nastopi v postavi: Habicht, Zemljak, Pleš II., Batič, Pleš, Marinko, Bardubzky, Uršič, Bine, Drakalar, Klančnik; rez. Jesih.

S. K. Jadran. Vse članstvo se pozivlja na sestanek, ki se vrši danes, 3. t. m. ob 20. v gostilni pri »Lozarju«. Udeležba obvezna. Tajnik.

Otvoritev spomladanske hazenske prvenstvene sezone v Ljubljani. V nedeljo, 5. t. m. se ob 11. uri na igrišču S. K. Ilirija otvori spomladanska hazenska prvenstvena sezona s klubom Atena: Hermes. Atena je zelo napredovala, kar je pokazala v zadnji jesenski prvenstveni tekmi, v kateri je podlegla družini S. K. Ilirije z rezultatom 3 : 1 v zvezi odprti igri na polju. Družina S. K. Hermes je mlado ambiciozno in tehnično izhlanirano moštvo, ki bo uporabilo vse sile, da doseže čim častnejši rezultat proti močnim družini Atene. Obeta se na vsak način zelo napeta in zanimiva igra. Sodi g. Kavšek. Vstopnina: navadna stojšča 8 Din, dijaška 5 Din, mladinske vstopnice 3 Din.

Klagenfurtur Sport-Verein: S. K. Primorje. Predprodaja vstopnic (10 odst. popusta) s trafikii Sever, Selenburgova ulica. Mlaštinske karte samo pri dnevni blagajni, dijaške izključno v predprodaji. Dame v spremstvu kavalirjev prost vstop. 708

S. K. Ilirija, lahkoletska sekcija. Vabim vse člane lahkoletne in one, ki se zanimajo za to grano sporta, na sestanek v nedeljo, 5. t. m. ob 10. dop. v garderobi na igrišču. Pomenili se homo o spomladanskem treningu. Polnoštevilna udeležba dolžnost. — Načelnik.

S. K. Primorje, lahkoletična sekcija vabi vse svoje člane, da se sigurno udeležijo sestanka, kateri se vrši danes, dne 3. t. m. ob 6. pop. v zadnji sobi »Narodne kavarn«. Zgreb: Gradec. Za tekmo z graško reprezentanco, ki se vrši prihodnje nedelje, je JNS. določil nastopno moštvo: Friedrich, Vrbantič, Dosaović, Götz, Rupec, Remec, Basbič

„Naša opera“

(Drugi odgovor »Orjunis«)

Teško je voditi polemiku sa ljudima, koji pokazuju savršeno nepoznavanje stvari o kojoj je reč: — koji neznadu što je to opera, koji ne poznavaju komplikovano ustrojstvo pozorišta, koji, u opšte, nemadu pojma o pozorišnom životu.

Kao o svemu, tako i u ocenjivanju pozorišnog rada, treba biti pre svega stručnjak, samo što što u ovom slučaju, kad se radi o kritiku opere, poslu vrlo delikatnom, sem toga, treba biti čovek visoke muzičke kulture, širokog horizonta, — čovek istančanog umetničkog ukusa.

Neki g. Radovan Prosenec, za kojega do sada nisam nikad čuo i koji se u našem muzičkom životu nikad nije istakao, odmah, u svojim, prvim napisima, odnosno napadajima, pokazao je da svega toga nema. Radi toga, na njegove napadače ja, u opšte, nebi odgovarao, niti bi se na njih osvrtao, ali pošto je lična pozadina čitave ove kampanje vrlo prozirna, da prozirnija ne može biti, to ću sve njegove tvrdnje odlučno odbiti.

Jednako tako nebi se osvrtao na napadače »Orjuna«, ali pošto iz sadržaja tih napadača vidim, da tu borbu protiv mene ne vodi direktno »Orjuna«, jer ona nema interesa, da se za našu operu zauzima na taj način i u takovoj formi, nego da tu borbu vodi ona stara klika mojih ličnih protivnika, — ona klika, koja je toliko zla unijela u naš teatar, — eto zato, i u interesu uredjenja prilika u našoj operi, smatram za potrebno, da odgovorim na te napadače, i, premda još uvek ležim u bolnici, da se branim i odbijem infamne laži, koje se iznose na moj račun.

Što se, nak, tiče »Orjuna« sama, treba da kažem ovo:

Do sada iz principijelnih razloga, koje sam naveo u svom prvom odgovoru »Orjunis«, protiv mene vodili su borbu razni separatisti u separatističkim novinama. To mi je, donekle, bilo razumljivo. Sada, pak, kad su moji protivnici videli, da pisanje i kampanja u separatističkim novinama nema nikakvog učinka, našli su puta i načina, da se uvuku u »Orjuna«, u nadi, da će tim putem lakše i brže doći do svog cilja. To se, belodano, vidi iz toga što sada »Orjuna« upotrebljava iste argumente, koje su pre upotrebljavali razni separatisti. I to je ono što mi je nerazumljivo. Ali, sve jedno, ja se ne kampanje ne bojim, moja je savest mirna, a »Orjuna« ne mogu, da čestitam što naseda našim separatistima, što ne vidi kuda cilja ta borba, — što svoju štampu i svoju snagu stavlja u službu jedne mizerne separatističke klike.

A sada da predjem na samu stvar: 1.) Angažovanje pevača, od g. 1923. unapred, uvek se je vršilo bez mog znanja, t. j. bez da ja pevača vidim i čujem, što za svakog pametnog čoveka znači, da ja ne nosim odgovornost za takvo angažovanje. Što se toga tiče ja sam bio uvek postavljen pred fait accompli. Dakle, ja ostajem pri svojoj prvotnoj tvrdnji. Otkad je g. učitelj Prosenec dobio informacije teške je znati, jer ne verujem, da bi mu netko sa službenog mesta, iz uprave, mogao dati tako krive i netačne informacije.

2.) Dok je bila operu isključivo po momj direkcionj nizu u zavodu bile prilike nesnošljive, a osobito ne takove da bi one

imale uticaj na razvoj i napredak opere. Red i disciplina bila je uzorna. Nikada, prema nikome, u kršenju reda i discipline, nisam imao obzira. Nesnošljive prilike u zavodu nastale su krivicom nekih neurednih i nedisciplinovanih pevača, koji su, razume se, radi toga morali zapustiti zavod. Opetujem i podvlačim, da sam u svojoj dugogodišnjoj praksi, došao do dubokog ubeđenja, da bez uzornog reda i svestrane discipline ne može biti nikakvog trajnog uspeha u operi.

3.) Što se napose tiče slučaja gđ. V. i g. J. neću da iznosim kao su se ponašali u zavodu, nego ću samo da postavim jedno pitanje: dali vam je žao takovih pevača: dali ih želite nazad? 4.) Što se tiče orkestra imam da kažem, da se moderna opera neda ni zamisliti bez kompletnog, dobrog i uvežbanog orkestra, a današnju krizu orkestra naše opere mogu da reče jedino ljudi, koji se u toj posao razume.

5.) Zašto su g. Zikova i g. Simenc otišli u Zagreb obratiti se na njih, — oni ću vam sami dati najbolji odgovor. Što se tiče »Orjuna« obrazne tvrdnje g. učitelja, da sam aj reflektirao na mesto l. kapelnika u Zagrebu, molim ga da se informiše kod g. Benešića i Konjovića, da vidi koliko imade istine u toj stvari. Jedan direktor opere, koji imade u zakonu utvrđen položaj, neće nikad reflektirati na manji položaj.

6.) Ja nisam nikad tražio pomoć od kritika, niti preko njih uticao na raspoloženje publike, jer sam uveren, da je ipak publika najbolji kritik, i da se publici neda sufitirati, nikojim putem, da je jedna opera ili jedan pevač dobar ako to u istini nije. Publika danas imade svoj istančan ukus, i na taj se ukus neda tako lako utirati. O tome treba da vodi računa pozorišna uprava ako želi, da kuća bude puna i da se opera razvije i nadređuje.

7.) U službenom opštenju ja uvek govorim srpsko-hrvatskim i slovenačkim jezikom. Sa pevačima koji ne poznavaju naš jezik govorim u onom jeziku koji ja i oni poznamo, sa Česima češki, Poljacima poljski, Nemcima nemački, Italijanima italijanski. Pri podučavanju italijanskih opera upotrebljavam — istina — i italijanski jezik, koji, hvala Bogu, poznajem kao i svaki izobraženiji muzik, jer tražim da pevači, pa i oni koji taj jezik ne poznadu, nauče izgovaranja u originalu, i da tako bolje nauče izgovor u prevodu. Tako se svuda praktikuje u muzičkom svetu. Radi toga, opaska o upotrebi italijanskog jezika je više nego glupa i smešna, jednako kao što je smešan govor o kakovoj mržnji slovenačkog jezika. U toj, inače vrlo neslanjoj, opasci, ja ne vidim ništa drugo nego mržnju do srpsko-hrvatskog jezika sa strane usokogradnih separatista. I kako da je čudno, da se takove stvari štampavaju u »Orjuna«, ali je, na žalost, to u istini tako.

8.) Glede »korporativne« ocene nekolicine glazbenika o mom radu u operi ja sam već prošle godine dao svoj odgovor, na što su oni »korporativno« učitali. Klevetama i lažima ne pomaže se operi. U ostalom ja sam o mojim muzičkim sposobnostima primio priznanje od vrlo merodavnih krugova, doma i na strani, da se tim priznanjima ponosim, tako da se i ja mogu smatrati, ako ne za višega, a ono za isto takovog glazbenika kao i ti ocenjivači mog rada.

9.) Ako sam ja ove godine relativno malo

nastupio kao dirigent i režiser to nije moja krivica. U ostalom ja sam ove godine našu dirao, režisirao i dirigirao »Rusalku«, »Pikovu damu« i »Tosku«. Ocenu o tim stvarima dala je jednako i kritika i publika. Ako me je g. učitelj Prosenec vidio na pultu samo dva puta, znači, da vrlo malo zalazi u operu i da je slabo pratio rad u operi. Knjige u upravi stoje mu na uvid.

10.) Ja se ne nalazim na nikakvom dopustu. Ja sam ostetio nogu u vršenju svoje dužnosti, a ne možda hodajući iz krme kući. Nepoštenu je od stanovitih krugova da protiv mene vode borbu za vreme moje bolesti. Na te uvrede mogao bi se braniti samo upotrebom fizičke sile (u smislu § 2. L. statuta Orjuna), ali ni to ne mogu jer sam sada invalid.

11.) Operni repertoar sastavlja se je prema angažovanim silama i prema njihovom poznavanju repertoira. Ove godine operni repertoar nije moje delo, — za njega nose drugi odgovornost. Opera, koje sam ja teškom mukom uvratio u repertoar odnose se: na ranije godine. Moj je program bio, da od »Louise«, »Borisa Godunova« odgojimo i pevače i orkester od Wagnerovih »Lohengrina« i »Tannhäusera«, pa zatim nova moderna češka, ruska i italijanska dela. Za izvršenje tog programa, naravno, trebalo je mnogo ustrajnog, sistematskog rada u orkestru i sa sposobnim pevačima. Što do ostvarenja tog programa nije došlo nije moja krivica. Ja sam sa uspehom bio taj rad započeo, ali sam o tom nastajanju bio prekinut.

12.) Posve tačno: na mesto ravnatelja treba da stoji čovek, koji se u taj posao razume — ravnatelj, na mesto učitelja — učitelj, dirigenta — dirigent, korepetitora — korepetitor, kritika — kritik, i kad svak stane na svoje mesto, tada će i u operi biti red. Jedan učitelj osnovnih škola ne može da bude direktor opere, jednako kao što ni obratno, jedan operni direktor ne može da bude učitelj osnovnih škola. Svak na svoje mesto.

13. Tvrdnja, da je g. Ruč faktično našu dirao, opere, koje sam ja dirigovao, je prosta infamna laž: on je, kao i svi ostali korepetitori, svršio svoje korepetitorske dužnosti, i to vrlo savestno i marljivo, da mu se u tom pogledu ne može što zameriti, ali opere koje sam ja dirigovao ja sam sam i našu dirao i režirao (što, u ostalom, i nije dužnost dirigenta).

14.) Ja nisam nikada nikoga napadao po novinama, ni zavod ni pojedine članove zavoda, nego sam se uvek samo branio pred napadajima, a osobito kada se mene nepravedno i krivo napadalo iz krugova, koji stoje posve blizu našem pozorištu.

15. O mojoj krivici što država nije podstavila »Glazbeni Maticu« ponavlja se stara pesma, koja je više nego smešna. — Kakva glupost, da ja imam u Beogradu toliko uticaja i moći! Na ovu upravu bedastu podvala ne mogu ništa drugo da odgovorim.

Svi ti razlozi, koji se protiv mene iznose nisu ništa drugo nego čenčarije i čenčarije, koje mogu da iznose samo — čenčari. U operi treba reda i rada, pa još imade vremena da se spasi što se spasi tada.

Fr. Rukavina, ravnatelj opere.

Dopisi

JEZICA-CRNUCE. Na cvetno nedeljo ob 10. dopodne se vrši u prostorih gostilne u prijateljev demokratske stranke. Ob te prilici poručio tajnik g. dr. Raše o sedanjem političnom položaju u državi, o potrebi politične izobrazbe i organizacije ter o programu samostojne demokratske stranke. Cilj sastanka namreč je, ustanoviti tuda na jezici krajevno organizaciju SDS, za koje lep razvoj je brezdovna dovolj predpogov. Ker je tuda na Crnuču već naših somitljenikov in tam zezekart ni mogoe zavastiti s naprednim organizatorskim delom, bo treba delokrog ječenske k. o. SDS raztegniti tuda na soosednje Crnuče. Vabimo tedaj vse tukajšnje in črnuške pristao na nedeljaki sestanak.

IG. V nedeljo je gostoval pri nas veličalaki Sokol. Priridil je rodbinsko drama »Učitelj«. Igralci so rešili svoje vloge prav mojestarsko. Posebno dobro so se izkazali, učitelj, sodnik in pisar. Sod-loval je tudi orkester. Da ni bila igra povoljno obiskana, je bilo vzrok slabo vreme, in pa političen govor g. Terseg'ava v Orlovski dvorani. O priliki apogovorniko le, česa vraga se poslužujejo znani izanaki klerikalci, da bi čim bolj škodovali napredni stvari. Z veseljem pa lahko rečemo, da je Sokolski tabor že tako trden, da ga ne prevrtajo klerikalne bombe, če si prav iz Kruppovih tovarn naroče topove.

HRASTNIK. V nedeljo, dne 3. aprila gostuje v Narodnem domu Sokolsko gledališče v Trbovljah s Tučičevo drama »Golgota«: pričetek točno ob pol 4. pop. Igra so že enkrat uprizorili v Trbovljah s največjim uspehom: ker je zasledba vlog — izvezli Krista ista, smo prepričani, da uspeh tudi tokrat ne izostane.

ZALEC. Kakor povsod, smo imeli tudi mi lani poleti občinske volitve. Imamo pa še danes star obč. odbor, kar gotovo ni zdravo. Ne gre pri tem samo za občino, pereče je tudi vprašanje gradnje mečanske šole, ki tudi počiva, ker se nihče ne čuti kompetentnega in odgovornega, da počne vmes in začne sklepe spravljati v življenje. Bila bi za kraj in za celo Savinjsko dolino nedogledna škoda, ako bo res prišlo tako daleč, da zapravimo novo slovensko mečansko šolo, za katero se je v Avstriji bil desetletni boj. Zeleni bi bilo, da se oblast zanima za razmere v Zalcu ter energično napravi konec neuradenemu stanju.

VOJNIK PRI CELJU. Pri nas imamo posojilnico, koje temelj so položili že pred mnogimi leti idealni narodni možje. Bila je dolga leta v resnici naroden zavod, kjer se je delalo brez politične strasti in gonje v korist pomoči potrebnim. Na pritisk in komando iz faroveža in kaplanije pa so pri zadnjem obč. zboru vrgli iz odbora klerikalci razun par mož vse tiste, ki so jim politično

neljubi. Tako je postal ta zavod izrazito klerikalna ekspozitura v rokah in oblasti faroveža in kaplanije. Ali bo to posojilnici v prid in ali bo to dvigalo njen ugled med ljudstvom, je drugo vprašanje, ki ga bo pokazala bodočnost.

PETROVCE. V nedeljo, dne 29. marca popludna je Sokolsko društvo priridilo jako dobro uspele Nušičeve izloigro »Navaden človek«. Redčekadaj se posečil podčeljskim odrom predstaviti občinstvu tako dobrih diletanških moči, kakor smo jih imeli priliko videti na tej pririditvi. Vlogo Zarka Damjanoviča je rešil g. Avdič iz Zorca tako spretno in mojestarsko, da smo ga naravnost občudovali. Prvič na tukajšnjem odru se je gđ. Loti Bredinčeva v vlogi Zorke tako lepo uživala na odru, da je jo bilo prijetno gledati. Obilico zdravega humorja je vzbujal g. Privočnik v vlogi hišnega gospodarja Arsa Milčičeva. Strica Vičentija, starčjega samca in čestitnega kandidata, je izvrstno pogodil g. Lapanja. Vlogo domačega sina Dušana je dobro rešil režiser g. učitelj Kotnik. Teško bi bil kdo drugi od tukajšnjih igralcev lepše in izraziteje predstavil ves čas v zadregi se nahajajočega prijatelja Mičiča iz Jagodine, kakor je to s lahkoto izvedel g. Gorček. K. d. bremu uspehu so pripomogle tudi gđ. Anči Pečeva kot Arsina žena, gđ. Mici Pečeva kot vdova in nevesta Vičentijeva ter gđ. F. Tratnikova kot žena Mičičeva. Vsem skupaj na lepem uspehu iskreno čestitamo.

PREKMURJE. Kakor je potreben napredak v vsak strokah za uspešno narodno gospodarstvo, je pri nas vpoštevati v prvi vrsti kmetijstvo, zakaj Prekmurci so z neznatno izjemo sami kmetje. Ker je kmetijstvo v drugih deželah precej napredovalo, treba, da se tudi tukaj dvigne, saj ima vse predpogoje. Zemlja je rodovitna, dobra, narodo ukazljen, samo pregosto naseljen. Vred tega in premlajega donosa zemlje si mora iskati zaslužka v drugih deželah. Pri sedanjem zastarelem načinu gospodarstva daje tu zemlja manj, kakor drugod pri slabših semeljskih in podnebni razmerah. Nič boljše ni z drugimi kmetijskimi panogami, ker vse se opravlja po podvedovanih navadah. Tu je slika, ki kaže, da ni prejšnja madžarska vlada nihanar storila za povzdigo gospodarskega napredka, v kulturnem pa samo za pomadžanje, kar ji pa ni uspelo. Zeleni bi bilo, da bi se za Prekmurje ustanovila kmetijska šola. Vlada je že nameravala tako šolo odpreti v Murski Soboti, ali vsled političnega nesoglasja se je to odgodilo, kar nam je v veliko škodo. Gosp. Jojip Strekelj ima vsako nedeljo kmetijska predavanja, zdaj v eni zdaj v drugi vasi Prekmurja. Imel jih je že mnogo s prav dobrim uspehom. Prošlo nedeljo je poučeval v Vučji gomili ob veliki udeležbi iz vinogradništva in sadjarstva. Po pouku so mu ukazljivi gospodarji stavlili razna kmetijska vprašanja, kaktera je v poljudni besedi lepo tolmāčil.

Kupujte srečke za sokolski Tabor!

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Obrazi
Slamnik
Ivan Magdič
Službe (dobe)
Brivski pomočnik
Trenovski učeneec
Trenovski učeneec
Zastopnika
Inteligentni
Službe (iščejo)
Pisarniški sluga
Gradbeni inženjer

Korespondentinja
Kovaški pomočnik
Kleparski pomočnik
Blaginčarica
Plačilna natakarica
Dobra kuharica
Prodaja
Velika izbira
Bohinjski sir
Vrtnice

Prodajam lep servis
Spomlad. obleka
Dvokolesa
Najbolja cena in največja
Srebrne krona
Suhe mavrohe ali smrčke
Sprej
Hiša s tovarno
Posedstvo
Zamanja in krajnikov
Desk
Dve blagalni
Dva kipa

Radio slušala
Zavijača
Kupim
Srebrne krona
Suhe mavrohe ali smrčke
Sprej
Hiša s tovarno
Posedstvo
Zamanja in krajnikov
Desk
Dve blagalni
Dva kipa

Stanovanje
Lepa soba
1-2 prazni sobi
Kot sstanovalec
Opremljena soba
Nagrada dobi
Prazna soba
Opremljena soba
10.000 K nagrade
Na stanovanje
Zamenjam

Opremljena soba
Lokal
Majhen prostor
Skidnišči lokal
Kapital
Živali
Pes volje pasmo
Ravno
Financier

PERUTZ, KODAK, AGFA, HAUFF

Zdravo dete
Vsak Jugoslovan mora poznati svojo domovino!
Melik: Jugoslavija
Sedaj je dobro!
Oglašujte v 'Jutru'

Zadružna hranilnica

registrovana posojilna in gospodarska zadruga z o. z.

v Ljubljani

Sv. Petra cesta šte. 19

sprejema vloge na hranilno knjižico in tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše. Večje in stalne vloge z odgovnim rokom obrestuje po dogovoru. Daje posojila proti poroštvu in zastavitvi.

ALEKSANDER DUMAS ZVEŠTOBA DO GROBA (LA DAME DE MONSOREAU)

109

Dogodki se razvijajo svojim tokom, ali jaz opažam jedva njihovo senco. Ako se kralj ljubi do slabo vršim svojo službo, se moti. «Kako to?» «Enostavno! Moja nezgoda je nekoliko njegov greh!» «Razjasnite mi!» «Ali ni Saint Luc, ki mi je zadal udarec, eden najboljših kraljevih prijateljev? Kralj ga je tudi naučil onega mojstrskega sunka, s katerim me je položil, in ne vem, če ga ni kralj sam poslal nad me!» Vojvoda d'Anjou skoraj da ni storil odobravalnega znaka k tem besedam. «Imate morda prav, pravi, ali kralj je vsejedno kralj!» «Seveda, dokler je, je!» Vojvoda zadržati in spremeni razgovor. «Ali stanuje gospa de Monsoreau tudi tukaj?» «Sedaj je tudi ona boleha, ali se nadejam, da ta obelost ne bo dolgo trajala.» «Pri vas je zelo spreten lečnik!» «Da, Remy je zelo spreten.» «Ali ni to Bussyjev zdravnik?» «Da, Bussy mi ga je odstopil.»

«Vi ste torej v ozki zvezi z njim?» «Mislim, da je on moj najboljši, ako ne jedini prijatelj!» odvrne Monsoreau resno. «Z bogom, prijatelj,» pravi princ nepričakovano in dvigne damaščanski zastor pri vratih. Pri tej nagli kretnji se mu je zazdelo, da je zaslišal šumenje ženskih kril in kakor da je rob krila izginil v sosednjo sobo, a Bussy se je sam pojavil na hodniku. Vojvodi se sedaj zdi vsa stvar še bolj sumljiva. «Odhajamo!» pravi Bussyju. Bussy takoj odide, da odda zapoved spremstvu, ki je zdolaj čakalo, in morda tudi zato, da skrije svojo zadrego, v kateri je bil. Princ je pa hotel oditi v smeri, kamor so, kakor se mu je zdelo, odšumela krila, ali Monsoreau je že vstal in stopil za njim na hodnik ter ga opazoval ljubosumnim očesom. «Vaša visokost se je varala, izhod je na oni strani!» pravi Monsoreau hladno. «Istina je, zahvaljujem!» zagodrnja princ nejevoljno in odide v pravi smeri proti izhodu.

Med povratkom je vojvoda molčal, in Bussy ni imel povoda, da prekine ta molk. Poslovil se je od vojvode pred njegovo palačo, a tik po njegovem odhodu je pristopil vojvodi njegov tajni svetnik d'Aurilly z zelo tajinstvenim lilem. «Mož Diane me prezira!» mračno pravi vojvoda. «In morda

tudi njen ljubimec!» dostavi Aurilly. «Kaj si rekel?» «Istino, monseigneur!» «Hej, daj, povej vse!» No, slušajte torej, monseigneur, nadejam se, da mi oprostite, kar sem storil, sem storil v službi vaše milostne visokosti. Na dvorišču sem prežal, krit, in videl, kako se je pojavila ženska halja, in dve roki sta se jej ovili okrog vratu, in dvoje ustn se je strnilo in ker dobro slišim, sem slišal tudi zelo nežen poljub, bogme, moral je biti sladek!» «In kdo je to bil?» «Nisem ga mogel spoznati, bilo je mračno, precej daleč, oprezen sem moral biti, lica nisem videl. Ali rokavice, te nimajo lica.» «No, in si spoznal rokavice?» «Zdi se mi, da so Bussyjeve!» «Iz jelenje kože, z zlatom izvezene?» «Da, monseigneur, iz jelenje kože, z zlatom izvezene, tako je!» «Aha, Bussy! To je torej bil Bussy!» klikne vojvoda ves zelen jeze, zavisti, užaljenega samoljubja in še raznih drugih nizkih občutkov. «Oj, jaz slepec! No, no, sicer nisem bil tako slep, ali nisem mogel verjeti, da je tako drzen nasproti meni!» «O stvari se moramo še prepričati, monseigneur...» pravi d'Aurilly. Morda je pa v sobi gospe Diane bil skrit kakšen drug moški? «To bi moglo biti, ali Bussy, katerega sem pustil na hodniku, bi moral potem vse videti!» «Pa rokavice?» In dve besedi, katere sem precej jasno slišal!» «Kakšne besede?» živahno in hlastno vpraša vojvoda. «Jutri večer!» so te besede. Ako se torej hočemo prepričati...» «Dobro, d'Aurilly! Jutri zvečer bomo torej iznova...» «Vaša visokost ve, da sem vedno na uslugo!» «Dobro... ah, Bussy, Bussy!» je ponavljal vojvoda šepetaje in obraz se mu je spajal. «Bussy, izdajalec svojega gospodarja! Bussy, ta strah in trepet vseh! Bussy, ta poštenjak! Bussy, ki noče, da jaz postanem kralj Francije!»

In smehljaje se peklenske zlobe, odpusti vojvoda d'Aurillyja, da more premišljati o svojih ukrepih.

XVI. NA PREŽL

Vojvoda je drugi dan zaposlil Bussyja kar neprestano, tako, da ga je mogel neprestano nadzirati in prežati na vsako njegovo kretnjo. Bussy pa tudi ni drugega želel, samo da bo zvečer svoboden.

Okrog desete zvečer se je Bussy zagnil v svoj široki plašč, vzjel svoj dobri meč in bodalo, pod pazduho je nenačuden stisnil konopljeno lestvo v svitku in odšel proti Bastiljskemu trgu.

Vojvoda je, misleč, da gre Bussy še domov po konja in slugo, izgubil deset dragocenih minut s svojimi pripravami. Bussy pa, zaljubljen do ušes, se je približal Monsoreauovi hiši naravnost in zagledal na oknu dogovorjeni znak, svečo,

vrvel je lestvo na okno, sveča je ugasnila, lestva se napela, Bussy je po njej splezal kvišku.

Trenotek je bil izvrstno izbran, kajti baš ko je Bussy bil zgoraj in se je okno za njim neslišno zaprlo, so se zdolaj odprla vrata in z njih je stopil Monsoreau, ki je pred svojim odhodom deset minut potrpežljivo prisluškoval na vratih svoje žene, pa ni tako ničesar videl, ničesar slišal in potolažil vse svoje sumnje.

«Nisi li morda napačno informiran?» vpraša Monsoreau na to svojega slugo. «Nisem, gospodar! Vem, da je vojvoda za nočju svojemu slugi naročil, naj bo pripravljen in naj drži v spremi dva dobra konja, in sicer vedno ona dva, ki jih jemlje, kadar gresta z Aurillyjem na tajne zadeve. Sicer pa gre morda kam drugam!» «Kam drugam naj gre!» godrnja Monsoreau mračno, bolj zase, misleč, da se ves svet bavi samo z njegovo skrbjo in sramoto. «Morda bi pa bilo bolje, da sem ostal v sobi Diane? Toda... ali ga ona ne bo obvestila s kakšnim znakom o moji prisotnosti? Bolje je, če preim nanj zunan. Naprej torej, in pokaži mi ono skrivališče, odkoder se more vse videti, kakor praviš!» «Pridite, milostivi gospodar!» de sluga.

Monsoreau je stopal polahko po stopnicah, opirajoč se na slugo, ki ga je povedel venkaj nasproti Bastilji, kjer je zares bila nagradena velika hrpa kamnina od neke razvaline. Tu je sluga že preje pripravil neke vrste skrivališče, tako, da sta se mogli tukaj skriti dve osebi v prežo. Sluga razprostre velik volnen plašč, na katerega leže Monsoreau, nabita puška pa je ležala pripravljena pri roki. Monsoreau je oprezno prežal in gledal na vse strani na pričakovanega ljubimca, vojvoda. Bussy je pa tačas užival ljubezem pri Diane. Monsoreau je tudi gledal na njena okna. Ne preteče deset minut, in Monsoreau opazi, da se od ulice Saint Antoine bližata dva jezdeca, ki sta se še le pravkar pojavila. Sluga ne reče besedice, samo s prstom pokaže v pravcu prihajalcev. «Da, dobro lu vidim!» izusti Monsoreau. Jahača sta pri oglu stolna ziahala in privezala svoje konje ob kolce, tamkaj se nahajalo. «Monseigneur, spregovori d'Aurilly, zdi se mi, da sva prišla prekasno, evo, on je menda od naše palače krenil naravnost semkaj. S tem je dobil deset minut in te sedaj morda že pri njej!» «Mozoč, ali ako nisva videla, kako te vstopil, da morda opaziva, ko se bo vračal.» Da, ali vedni? «Kadar hočemo!» «No, kako boste na to dosegli?» «To je lahko. Eden naju, na primer, bo potkal na vrata hiše, pod prežvezo, da vrneta, kako te grofu de Monsoreau. Veak lu bavnik se prenaši takšne huke ali nepričakovane motenja, trkanja, vstajanja. Ko boš ti vstopil, bo tudi on prišel na okno pogledat, kaj je, in jaz ga bom videl. Prežal bom nanj tukaj!»

«Jutrov» roman
LUCIFER
kateraga skokovito napeta vsebina, prepletena a fantastična zapletljivi odvetki in vznemirljivo zanimiva vsebina, ki mu je sledi razobrazje in konstantna in toplota pesniškega tako, da so čitatelji vsakomur priročni in vsakomur priljubljivi. Vsebina je izšla v 10 delih pri upravi »Jutra« v Ljubljani.

Vsi ki so ga čitali in oni, ki niso imeli te prilike, naj si ga takoj naroče za domače knjižnice.

Dolj zabavati Vas ne more nobena knjiga!
Vasna stana ... 85 Dina
Broširana pa ... 45 Dina

SCHAFFHAUSEN-ura
svetovna znamenka.
132a Dobi se pri
F. Čuden, Ljubljana
Prešernova 7

INTERNATIONAL
WATCH CO.
CHRONOMETRES ET
MONTRES DE PRECISION

Kdor hoče imeti razveseljiv promet k velikonočnim praznikom, naj oglašja v „JUTRU“.

Rezervirajte si prostor za oglas v velikonočni številki „JUTRA“ čimprej, da ne bo prepozno!

Praznična številka „JUTRA“ izide v 25.000 izvodni nakladi.

Prvorazredni moderni brzopisalni stroj
Vrhunec fine mehanike
STOEWER-RECORD
L. BARAGA, LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 61, Telefon št. 980.

Neverjetno! Neverjetno!
Prodajam vse manufakturno blago, kakor: najfinije čelne kampane za obleke in povrtnike, sukno od najboljšega angleškega do najcenejšega (Din 38), žamet za hlače, kakor tudi hlačevino, svetlo vseh vrst, fini čelni ceftir, šifone (od Din 14), plavino in vse drugo po izvanredno nizki cenil in pri odjemu šez Din 500 doma 50% popust!

Krojaki in šivilje popust pri vsaki svoti.

Edino pri
IVAN KOS
Šiška, Celovška cesta 2.
Podružnici: Ljubljana, Sv. petra c. 23, Gorenjsko, Srednja vas 2.
Pri odjemu šez 500 Din 50% popust!

Samo Din 250 zelo trnežen gumilev dežni plašč.
Isti boljše vrste Din 295, najfiniješ Din 460 se dobivajo v Prvi gorenjski 1381-a razpošiljalni
IVAN SAVNIK, Kraut 200
Telefon na razpis je zapel vse vrste manufakturne blage po zelo nizkih cenah. Zahvalujte vzorce in sniki!

Moderni damski slamniki
Bratje Oberwalder,
DOMZALE.

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mešni trg 15
Izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih pallo
Stari dežniki se nanovo proizberejo.

Mlekarna
v Bački s popolno opremo se prada ali da v zakup. Naslov v upravnishtvu „Jutra“.
1715-a

Velikonočna prodaja po znižanih cenah

Oglejte si kakovost blaga!

damske nogavice svil. flor	Din 19, 24-
damske nogavice svil.	D n 36-
rokavice tricot	D n 19-
rokavice glace	Din 69-
svil. jumper, kratki rokavi	Din 118-
in	158-
svil. jumper, dolgi rokavi	Din 179-
volnen jumper	Din 48-
damske tricot hlače	Din 33-
dežniki polsvileni	Din 162-
bluze športne, najnov. kroj	Din 120-
bluze pralna svila	Din 320 in 390-
bluze crép de chine	Din 395-
snrova svila m	Din 69-
jap nška pralna svila m	Din 72, 90, 116
crép de chine m	Din 68- 85-
crép de chine la prej	Din 162-
sešiti	Din 138-

Moško perilo, samoveznicke itd. po znižanih cenah

**A. Šinkovec
nasl. K. Soss
Ljubljana**
Zunanja naročila pošto obratno!

Renault - automobili

najcenejši, najbolj ekonomični, najsolidnejši in najelegantnejši.

Cena 4 sedežnemu vozu fr. 14.550* — franco Paris.
ZASTOPNIK ZA SLOVENIJO:
E. MALHAPE, Ljubljana, Krekov trg šte. 10.

Priporočamo knjigo:
Stojanovič A.,
Kuzmanovska bitka.
Popis bitke in njen pomen z dvema zemljevidoma. Knjiga velja poštino vred Din 31- ter se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Oglejte si velikonočno zalogo čevljev
tvrdke Trebar
Ljubljana, Sv. Petra c. 6
Prot jamstva tudi na obroke

Trgovski lokal
v večjem provincijalnem mestu v Sloveniji prvovrsten kraj v sredini mesta, na križišču cest, (7 m široko, 8 m dolgo in 4 m visoko), betonirano, obokana skladišča ca 80 korakov od hiše se vsled smrti gospodarja proda železninarju. Natančnejši pogoji pod „R. G. K.“ na Aloma Company, Ljubljana. 1762-a

BELOKRANJSKI DAN.

Veliko tombolo priredi Belokranjska podružnica S. P. D. dne 3. maja t. l. na Kongresnem trgu v Ljubljani za zgradbo planinskega doma na Mimi gor v Beli krajini.

DOBITKI:

I. 6 tombola

1. Spalnica iz orlovega lesa . . . . . 9.000 Din
2. Pisalni stroj . . . . . 5.000 Din
3. M. lko kolo . . . . . 3.000 Din
4. Šivalni stroj . . . . . 4.000 Din
5. Knjižnica, zastopana po vseh modernih pisateljih . . . . . 1.500 Din
6. Kuhinjska oprema . . . . . 1.500 Din

II. 50 kvatern } obsegajočih zelo potrebnih reči kakor: vroča moka, zobj sladkorja, dežni plašči itd.

III. 50 činkvinov } Dobitki so razstavljeni pri g. Ivanu Černetu, Dunajska cesta. Pred tombolo odhod belokranjskih svatov v pristnih narodnih nošah z godbo in dobilki po mestu.

1763-a Kupujte te srečke!

POTNIKA

za prodajo elektrotehničnega materija liče za takojšnji nastop elektrotehnična veletrdka. — Državljan-tvo SHS in znanje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi pogoj. — Ponudbo z navedbo življenjepisa in sliko le vposlati na upravo lista. 1763-a

Josip in Rajko Jurk
Prevažanje spedijsko podjetje Ocarinjanje blaga. v Ljubljani, barga. Vidovdanska cesta št. 3.

prevzema vsakovrstne vožnje blaga, kakor premo-ga, drv, manufakture, stavbnega materija itd., o na nižjih cenah. Istotan so tudi prvovrstni poročni vozovi (bruni z gumaznimi kolesi) po izjemno nizkih cenah na razpologo. 62-a

Stojan Lovrenc
nenadoma v 48. letu starosti preminul.
Pogreb ne-oz-bnega pokojnika se bo vršil v soboto dne 4. aprila ob 4 uri pop. iz hiše žalosti v Zelenci jami 134. na pokopališču k Sv. Kr žu.
Dragoga pokojnika priporočamo v blag spomin.

Ljubljana-Moste, dne 2. aprila 1925.

Stojan Režika, soproga Stano, Lovro in Julio, s novl Mimi, Janja in Jozica, hčerke